

« Οὐκ ἐπ' ἄριστῳ μόνῳ ἔχεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α΄

ΣΜΥΡΝΗ, τῆ 26 Ἰαννουαρίου 1858.

Ἄριθ. 2

**Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ.
ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.**

ΣΥΝΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ. (I)

1. Ἡ τῶν τρόπων εὐγένεια εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς ἀγαθότητος τῆς καρδίας, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ πάσης κοσμικῆς μετοσιότητος καὶ ἐγωϊσμοῦ, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ ἠθικῆς, χρηστότητος, ἐπιεικειᾶς καὶ τινος εὐαισθησίας.

2. Ἐξαιρέτως ζηρῶνται εἰς τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀγαπᾶσθαι ὡς ὑφ' ἑαυτοῦ ὅπερ ἐστὶν ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀρέσκειν.

3. Πρὸς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους δὲν ἀγαπῶμεν εἶναι δυσκολώτατον νὰ ὤμεν εὐγενεῖς, ἂν ἡ περὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐμπειρία δὲν ἔλθῃ εἰς βοήθειαν ἡμῶν.

4. Ἡ περὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐμπειρία εἶναι τὸ ἰσχυρότατον βοήθημα τῆς τοῦ τρόπου εὐγενείας.

5. Ἄν ἡ εὐγένεια δὲν εἴν' ἄλλο ἢ προσωπεῖον, ὡς λέγουσιν οἱ ψευδοφιλόανθρωποι, ἀλλὰ φέρεται τὸ προσωπεῖον τοῦτο, δι' οὗ πάντες κερδίζουσι· διότι εἶναι καλλίτερον ὅποσοδήποτε ν' ἀγαπᾶται τις παρὰ νὰ μισθῆται.

6. Ἐὰν κατορθώσῃς ν' ἀγαπήθῃς, ἡ προσωπίς θὰ πείσῃ, καὶ θὰ καταστήσῃς ν' ἀγαπᾶς καὶ σὺ τοὺς ἄλλους. Ὅσον δὴποτε δὲ κρείττων καὶ ἂν ᾖς, θὰ ὠφελήθῃς μᾶλλον τῶν ἄλλων.

7. Οἱ ἀπολίτευτοι εἶναι παχυλοὶ ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι φίλους εὐκρινεῖς.

8. Μὴ ζῆτει τὴν φιλίαν ἄλλων ἢ τῶν εὐγενῶν τοὺς τρόπους ἀνθρώπων· διότι αἱ καλαὶ ὄρμαι, ὡς καὶ αἱ κακαὶ, εἶναι κολλητικαί.

9. Καὶ οἱ βαναυσότατοι ἄνθρωποι, οἱ σφοδρότατοι κατήγοροι τῶν καλῶν τρόπων, ὑποκρίνονται πολυλάκις ὅσον τὸ δυνατόν τοὺς εὐγενεῖς τρόπους. Ὁμολογοῦσι λοιπὸν χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνωνται, τὴν ὑπεροχὴν τῆς τῶν τρόπων εὐγενείας κατὰ τῆς κακῆς συμπεριφορᾶς.

10. Ἡ τοῦ τρόπου εὐγένεια συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἤμεθα τόσο ἀγαθοὶ καὶ ἐράσμιοι πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅσον θέλομεν νὰ ᾖναι οἱ ἄλλοι πρὸς ἡμᾶς, καὶ νὰ μὴ προσκρούωμεν ποτε εἰς τὰ παραδεδεγμένα ἔθιμα ἐν τῷ κόσμῳ.

11. Δηλοῦνται δὲ αὕτη ἐκ τῆς διηνεκοῦς καὶ ἀνεπιτηδεύτου φροντίδος τοῦ παρέχειν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀρεστῶς τοῖς ἄλλοις, καὶ τούτους ἑαυτοῖς.

12. Τὸ νὰ καθιστῶμεν λοιπὸν τοὺς ἄλλους ἀρεστοὺς ἑαυτοῖς, ποιῶντες εὐδελον τὴν ἀξίαν αὐτῶν, εἶναι ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς εὐγενείας· διότι δὲν ὑπάρχει θελκτικώτερος τρόπος τοῦ ἀρέσκειν.

13. Ἐπὶ τούτῳ λοιπὸν κάλυπτε τὴν λάμπην σου, ἵνα λάμπωσιν οἱ ἄλλοι, καὶ δὲν θὰ βλέπωσιν ἄλλον ἢ σέ.

14. Μὴ βλέπε τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ ἐλαττώματα οὐδενός. Ἔσο τυνετός, διακριτικός, προσεκτικός· καὶ πρὸ πάντων ἐπιεικής· διότι τίς δὲν ἔχει χρεῖαν

(1) Ἴδε τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον.

ἐπεικειάς; « Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῆ βαλέτω » λέγει τὸ Εὐαγγέλιον. Μὴ λησμονεῖ λοιπὸν ποτὲ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ἀξίωμα.

15. Ἡ ἀληθὴς εὐγένεια τοῦ τρόπου δὲν εἶναι ὀχληρὰ πρὸς οὐδένα, ἀλλὰ διατίθησι καλῶς πάντας, καὶ ἀφίνει ἕκαστον ἐλεύθερον. Ὅθεν πρέπει νὰ ὦμεν εὐγενεῖς καὶ καλοκάγαθοι πρὸς πάντας, καὶ πρὸς τοὺς βαναυσωτάτους καὶ κτηνωδεστάτους τῶν ἀνθρώπων· διότι οὗτος εἶναι ὁ μόνος τρόπος, δι' οὗ δυνάμεθα νὰ κάμνωμεν αὐτοὺς ὥστε νὰ ἐρυθριῶσι διὰ τὴν ἐκυτῶν σκαιότητα, καὶ οὕτως ἐνίοτε νὰ τοὺς διορθώσωμεν.

16. Ὁ εὐγενὴς τοὺς τρόπους δὲν προσβάλλεται δι' οὐδεμίαν αἰτίαν, καὶ οὐδὲ δι' ἀντιλογίαν.

17. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ διπλασιάζωμεν τὴν εὐγένειαν, ὅταν πρόκειται ν' ἀρνηθῶμεν ὑπερέτημα ἢ χάριν τινὰ ἢ νὰ κάμωμεν δυσάρεστον ἐπίπληξιν.

18. Ἡ εὐγενὴς συγκατάθεσις δὲν εἶναι ποτὲ ἐξουτελιστικὴ, ὅσον μέγας καὶ ἂν ᾖ ὁ βαθμὸς τὸν ὁποῖον κατέχομεν. — Ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τῆς Βερσαλλίας Λουδοβίκος ὁ ΙΔ', εἰσελθὼν μόνος εἰς θάλαμον σπανίως συναζόμενον, εὖρεν ἐργάτην, ὅστις ἀναβὰς ἐπὶ κλίμακος ἠγωνίζετο ν' ἀφαιρέσῃ ἐν λαμπρὸν κρεμαστὸν ὠρολόγιον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κυρωμένον ἔδαφος ἦτο λίαν ὀλισθηρὸν, ἐκράτησεν ὁ μέγας βασιλεὺς τὸν πόδα τῆς κλίμακος διὰ νὰ μὴ πέσῃ, οὐδ' ὀλίως θεωρῶν τοῦτο ἐξουτελιστικόν. Δυστυχῶς ἕμως ὁ ὑποτιθέμενος ἐργάτης δὲν ἦτο ἄλλο ἢ τολμηρὸς κλέπτης, ὅστις ἀπήγαγε τὸ κρεμαστὸν ὠρολόγιον καὶ δὲν ἐφάνη πλέον.

19. Διὰ ν' ἀπολαύωμεν ὑπολήψεως εὐγενούς ἀνθρώπου, πρέπει νὰ ἤμεθα τοιοῦτοι ἐν πάσαις ταῖς περιστάσεσι τοῦ βίου καὶ πανταχοῦ.

20. Οἱ ἐγωῖσται καὶ κακοὶ ἄνθρωποι κρύπτουσι τὰς κακίας τῶν ὑπὸ τὸ ἐπαγωγὸν προτωπεῖον τῆς εὐγενείας· αἰσθάνονται λοιπὸν καὶ οὗτοι τὴν ἀνάγκην τοῦ εἶναι εὐγενεῖς.

21. Μὴ σύγχεε τὴν τοῦ τρόπου εὐγένειαν μετὰ τῆς πείρας τῆς συμπεριφορᾶς. Ἡ μὲν εὐγένεια τοῦ τρόπου εἶναι ἐξαιρέτως ἢ διάλεκτος τῆς καρδίας, ἢ δὲ περὶ τὴν συμπεριφορὰν ἐμπειρία εὐτροφία τις κατὰ συνθήκην, ἣτις ἀποκτάται διὰ τῆς συναναστροφῆς τῆς καλῆς κοινωνίας.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ Ἡ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΟΙΚΕΙΩΝ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ.

Ἐβρίσκω πολλάκις ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀνθρώπους γινώσκοντας νὰ ζῶσι καλῶς, καὶ πλήρεις καλοκάγαθίας καὶ ἐξαιρέτου τρόπου, ἀλλ' οἵτινες ἅμα εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῶν, ἀποβάλλουσι πάντα τὰ καλά ταῦτα προτερήματα, καὶ γίνονται ἀνυπόφοροι δεσπότες. Δὲν ἐσεβάσθη ποτὲ τοὺς ἀνθρώπους τούτους· διότι ἐξετάζων αὐτοὺς ἐκ τοῦ πλησίον, παρετήρησα ὅτι ὑπὸ τὸ προτωπεῖον τῶν εὐγενῶν τρόπων ὑπέκρυπτον βιβλὸν ἐγωῖσμον καὶ ψυχὴν διεσφραμμένην, ἣτινα σεροῦσιν αὐτοὺς παντὸς ἐλικρινούς αἰσθήματος φιλίας.

Ἄκουε τοῦ Κ. Μαρτίνου λέγοντος. « Αἱ τερπνά παρὰ τὴν ἐξίαν συνομιλίαι ἔχουσι μουσικὸν τι θέλημα, ὅπου ἀπολύει τις μικρὰς ἀνέσεις, καθυδουούσης τοὺς πόρους τοῦ βίου, καὶ ἐπιχειροῦσης μέλιτι τὰ χεῖλη τοῦ πικροῦ ποτηρίου, ἐξοῦ πίνομεν πάντες. Οἱ Ἄγγλοι περὶ πολλοῦ ποιῶνται τὴν ἐξίαν λέγοντες δὲ at home (οἶκοι, οἴκαδε) ἐκφράζουσι δι' αὐτοῦ τὰ πάντα· τοῦτο δηλοῖ τὴν κατ' οἶκον ἐξουσία τοῦ πολίτου· ἐκεῖ οὗτος εἶναι βασιλεὺς, καὶ κυρίαρχος· ἢ ἐστὶ τὸ εἶναι ἐξουσία εἶναι ἄνθρωπος ἀπραξίασων, ἐνθα τηρεῖται ἡ πίστις, καὶ ὅπου ἐκχυόμενα τὰ φιλικὰ αἰσθήματα εἰσέρχονται εἰς τὴν καρδίαν, καὶ δὲν ἐξέρχονται πλέον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ Ἄγγλος οὐδαμῶς εἶναι τόσον ἀγαπητὸς ὅσον ἐν τῇ τίκιᾳ του, ἐν τῷ μέσῳ τῆς οικογενείας, ὅπου ἀποτίθησαν ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐπαρσιν, τὴν βρετανικὴν ἐκείνην ὑπερηφανίαν, ἣτις καθιστᾷ αὐτὸν δυσπρόσιτον εἰς τοὺς ξένους, καὶ ἂν εἰς τὰς μετὰ τῶν ἄλλων σχέσεις του εἶναι ψυχρὸς, εὐρίσκει τοῦλάχιστον τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν ἀδύλον χαρὰν ἐν τῇ οικογενείᾳ του.

Ἡ κατ' οἶκον εὐγένεια περιλαμβάνει τὰ καθήκοντα, ἅπερ οἱ σύζυγοι ὀφείλουσι πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὰ τέκνα πρὸς τοὺς ἐκυτῶν γονεῖς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΓΗΤΟΣ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἀντλήσῃς ἐκ τῆς καρδίας σου ὅλους τοὺς κανόνες τοῦ ζῆν ἀγαθῶς· διότι ἂν σερῆσαι φορητὴς πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα σου, ὅ,τι καὶ ἂν πράξῃς, οὐχ ἦτον θὰ ᾖσαι ἀχάριστος, καὶ θὰ παραβιάσῃς τὸ πρῶτον τῶν οικογενειακῶν καθηκόντων. Ὁ Θεὸς εἶπε, « Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. » Καὶ ὁμοίως ἡ Κυρία Β. ἐσυμπύκνωνε ὅτι εἰς τινὰς περιστάσεις δύναται τις νὰ μὴ τοὺς ἀγαπᾷ. « Εὐρίσκονται ἐνίοτε πατέρες διεσφραμμένοι, λέγει, οὓς δὲ δύναται τις νὰ ἀγαπᾷ. » Τοῦτο εἶναι κακοήθεια, ἣτις ἐξέφυγε τὸν ἀριστοκρατικὸν κάλαμον λογιωτατίας. Μήπως ἡ Κυρία Β. ἀγνοεῖ ὅτι ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς τούτους, « Μὴ κρίνε ἕνα μὴ κριθῆς. » Τίνι δικαίωματι δύναται τὸ τέκνον νὰ κρίνῃ ἂν ὁ πατήρ του εἶναι ἔνοχος ἢ ὄχι; μήπως νεπελήθη ἄνωθεν σοφίας ὥστε νὰ ᾖσαι βέβαιος ὅτι δὲν ἐσφραλέν ἐν τῇ κρίσει του; ὅτι ἀπατηλὰ φαινόμενα καὶ εἰσηγήσεις δὲν ἠπάτησαν αὐτόν; εἶναι πλέον ἀλάνθαστος τῶν δικαστῶν, τὰ ὁποῖα καταδικάζουσιν ἐνίοτε τὸν ἀθῶον μετὰ τὰς λεπτομερεστάτας ἀνακρίσεις;

Ἄς μὴ κακοφρονῇ τῆς Κυρίας Β., ἂν φρονῶ ὅτι τὸ ν' ἀγαπᾷ τις τοὺς ἀξιούς ἀγάπης γονεῖς εἶναι καθήκον συνήθιστον· ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρετῆς συνίσταται εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν καὶ ὅταν δὲν εἶναι ἀξιαγάπητοι.

Ὅλων τῶν κανόνων τῆς τοῦ τρόπου εὐγενείας, πασῶν τῶν συμβουλῶν τῶν περὶ ἐπεικειάς, χρηστότητας, πραότητος, ὑπομονῆς, σεβασμοῦ, καὶ τῶν φιλοφρονήσεων, τῶν διδασκομένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, ὀφείλεις νὰ κάμνης χρῆσιν ὑπὲρ τῶν γονεῶν.

νέων καὶ πάππων σου· ἐπὶ πλέον τοῖς χρεωστῆσι· ἴον ἀγάπην ἀγνὴν καὶ ἀπηλλαγμένην πάσης ἰδιοτελείας, προτρέπουσαν ἀδιακόπως νὰ τοῖς γίνεσαι ἀρεστος, καὶ ὅσον δύνασαι νὰ φροντίσῃς περὶ αὐτῶν, νὰ μὴ τοῖς ἀντιλέγῃς ποτὲ, καὶ νὰ συμμερίζεσαι προθύμως τὰς κλίσεις καὶ ἐπιθυμίας των· ὅσον, χρεωστῆς ὡσαύτως νὰ συμμερίζεσαι τὰς λύπας των, καὶ οὗτος εἶναι ὁ καλλίτερος τρόπος δι' οὗ δύνασαι τὰ τοὺς κάμνης ὥστε νὰ τὰς λησμονῶσιν, ἢ τοῦλάχιστον ν' ἀνακουφίζωνται ἀπὸ αὐτῶν· ὅσον, ἔσο ἐπ' εἰκῆς πρὸς αὐτοὺς ὅσον δύνασαι, καὶ ὑπόφερε μετ' ὑπομονῆς τὰς ἀσθενείας τοῦ γῆρατος αὐτῶν, ὅσον δυσάρεστοι καὶ ἂν ᾖσαι· διότι μόνος ὁ ἀγροίκος καὶ κτηνώδης ἄνθρωπος δύναται νὰ τοὺς ψέγῃ δι' αὐτὰς. Σὺ τοῦναντίον προσηγοῦ ὅτι δὲν βλέπεις τὴν ἀνησυχίαν, τὴν ὁποίαν σοὶ προξενούσι· ἄν, μὴ ὁμίλει αὐτοῖς ποτὲ περὶ τῆς ἡλικίας των, καὶ διὰ τῆς ἐρασιμότητος καὶ εὐθυμίας σου ἀποδίωκε τῆς διανοίας των τὴν ἀπαίσιον ἰδέαν τοῦ προσεγγίζοντος τέλους, πρὸς ὃ φέρει ἤδη αὐτοὺς τὸ γῆρας. Οἱ μᾶλλον φοβούμενοι τὸν θάνατον γέροντες εἶναι ἐκείνοι, οἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ μετὰ πλείονος ἐλευθερίας· μεταχειρίζου λοιπὸν πᾶσαν τὴν νοημοσύνην σου, ἵνα διακόπτῃς, ἄνευ προσποιήσεως, τὴν περὶ τῆς θλιβερᾶς ταύτης ὑποθέσεως ὁμιλίαν.

Πολλάκις ἀπαντᾷ τις ἐν τῇ κοινωνίᾳ νεοπλούτους, οἵτινες διετήρησαν τοσαύτην χαμέρπειαν, ὥστε νὰ περιφρονῶσι τοὺς ἐν πενίᾳ διατελοῦντας γονεῖς των, καὶ νὰ ἐρυθριῶσι διὰ τὴν ἀπλότητα τῶν ἡθῶν καὶ τῶν τρόπων τῶν γονεῶν των. Ἀναφέρω ἐνταῦθα ἀνέκδοτόν τι, τοῦ ὁποῖου δύναμαι νὰ ἐγγυηθῶ τὴν ἀλήθειαν, καίτοι ὄντος λίαν δραματικοῦ.

Ὁ Κύριος Α... ἐσχετίσθη ἐν τινι καφεναίῳ μετὰ τινος ἀλλοκότου ἀθρώπου καλουμένου δὸν Πιβίλλου, Βρασιλιανοῦ δὴθεν, ἀφιχθέντος νεωστὶ ἐκ Ρίου Ἰανείου, καὶ φέροντος μετ' ἐκυτοῦ κολοσσαίαν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε πῶς νὰ μεταχειρισθῇ· διότι δὲν ἠγάπα οὔτε τοὺς ἵππους, οὔτε τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, οὔτε τὰς συναναστροφάς, οὔτε τὸ θέατρον. Ὅθεν, ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἔτι οὔτε φίλους οὔτε σχέσεις ἐν Παρισίοις, ὑπέπεσε ταχέως εἰς πολλὴν μελαγχολίαν. Ἀλλὰ τέλος ἀπήντησε τὸν Κύριον Α... μετ' οὗ συνεδέθη διὰ φιλίας ἐξ ἀπλῆς ἀργίας προελθοῦσαν, ὡς συμβαίνει τοῦτο συχνότατα ἐν τῷ κόσμῳ.

— Ἀγαπητὲ δὸν Πιβίλλε, τῷ εἶπεν ἡμέραν τινὰ ὁ Κύριος Α... καπνίζων τὸ σιγάρον του ἐνώπιον ἐνὸς βουκαλίου ζυθοῦ, πρέπει νὰ πάμε μαζί νὰ δειπνήσωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρίου Πιβίλλου, διότι τοῦτο δύναται νὰ σὲ διασκεδάσῃ ὀλίγον.

— Πιβίλλε λέγεις; ἰδοὺ ὄνομα ὅπερ ὁμοιάζει παραδόξως με τὸ ἰδικόν μου, εἶπεν ὁ Βρασιλιανός, ἀποθέτων πάραυτα τὸ σιγάρον του ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ναι, ἀλλ' εἶναι ὄνομα Γαλλικόν, ἐνῶ τὸ ἰδικόν σου εἶναι Πορτογαλλικόν.

— Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ Πιβίλλης; εἶπεν ἀναλαβὼν πάλιν τὸ σιγάρον του.

— Εἶναι ἕνας καλῆς ψυχῆς χωριανὸς καὶ χονδροκομμένος Νορμανδός, ὅστις ἦλθεν εἰς Παρισίους μετὰ τὰς τσαρούχια του, με σκοπὸν νὰ πωλήσῃ τὰ πεπόνια του ἐν τινι γωνίᾳ τοῦ δρόμου τὸ θέρος, καὶ ν' ἀγοράσῃ τὸν χειμῶνα κουνελόγουνας καὶ παλαιὰ φορέματα. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο νέος καὶ εἶχε ν' ἀναγνώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, εὖρε τὸν τρόπον τοῦ νὰ εἰσχωρήσῃ παρὰ τινι κλητῆρι διὰ τὴν ἐπὶ ποδῶν ὑπηρεσίαν, ἔπειτα δὲ ἐγένετο γραμματεὺς τῆς μισθοδοσίας. Ἐντεῦθεν μεταβὰς εἰς τινος δικογράφου, χάρις εἰς τὸ στρεψόδικον πνεῦμά του, κατώρθωσε νὰ γείνῃ πρῶτος γραμματεὺς. Ὁ δικογράφος, ὅστις διὰ τινος αἰτίας ἤθελε ν' ἀπαλλαγθῆ τῆς θύγατρός του καὶ τοῦ σπουδαστηρίου του, παρέδωκε δωρεάν εἰς τὸν Πιβίλλην τὴν θέσιν του, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ πάρῃ τὴν κόρην του χωρὶς τίποτε. Πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐν Παρισίοις, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, διὰ ταιαύτης ἀμοιβαιότητος γίνονται τὰ πράγματα.

Ἡ κυρία Πιβίλλη, ἣτις ἦτο γυνὴ εἰδήμων τῆς κοινωνίας, κατώρθωσε νὰ ἐκρυπώσῃ τὸν σύζυγόν της, σχεδὸν μὲ ὅσην ταχύτητα ὁ σύζυγός της ἀπεγύμνωσε τοὺς πελάτας του. Σήμερον δὲ διάγουσιν ζωὴν ἀξιόλογον, ἔχοντες καὶ ἄμαξαν καὶ ἀγροτικὴν οἰκίαν πέραν τοῦ Μεδονος (Meudon). Εἶναι λοιπὸν ὡς βλέπεις ἄνθρωποι καλλίστης συμπεριφορᾶς.

— Δέχομαι τὴν πρότασίν σου, εἶπεν ὁ δὸν Πιβίλλος. Τὴν ἐπαύριον λαμπρὰ ἅμαξα μετὰ σφριγόντων ἵππων, καὶ χρυσοπαρύφου ἠνιόχου, καὶ ὀπισθεν ὑπηρετοῦ, φθάνει καλπάζουσα καὶ σταματᾷ πρὸ τῆς θύρας τοῦ Πιβίλλου. Ὁ Κύριος Α... δὲν δισταξεῖ νὰ εἰσαγάγῃ τὸν ἐκ Βρασιλίας φίλον του ἐν ὧρα γεύματος, ἐναντίον τῆς συνηθείας. Ὁ πονηρὸς Παρισινὸς ἐγνωρίζεν ὅτι χάριν τῆς λαμπρᾶς ἀμάξης εὐκόλως παραβλέπονται πολλὰ ἀσήμαντα παρατηρήσεις. Τὸ γεῦμα ἦτο θελκτικώτατον. Ἀλλὰ, φεῦ τῆς καταστροφῆς!

Εἰς τὸ ἐπιδόρπισμα, ὁ κατάρτος Βρασιλιανός, ὅστις εἶχε γείνῃ ἀφαντος ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν πτωχῶν στιγμῶν, εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν, κρατῶν διὰ μὲν τῆς μίαις χειρὸς γυναῖκα γραίαν καὶ ρυπαρὰν, ἣν εὖρε πλύνουσαν τὰς γαβάθας ἐν τῷ μαγειρείῳ, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας γέροντα χωρικόν, ῥακενδύτην, τὸν ὁποῖον ὑπῆγε καὶ ἐξετρώπωνεν ἐν τινι μικρῷ δωματίῳ τοῦ ὑπερώου.

— Κύριοι, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς πληθεῖς συνδαιτυμόνας, ἐπιτρέψατέ μοι, πρὶν ἀναχωρησῶ νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν Σεβαστιανὸν Πιβίλλην, ἀδελφὸν μὲν ἰδικόν μου, πατέρα δὲ τοῦ ξενιζόντος ἡμᾶς, καὶ τὴν Ἐβρίετταν Πιβίλλην, νύμφην μὲν ἰδικὴν μου, αὐτοῦ δὲ μητέρα. Ὅσον δὲ διὰ σὲ, ἀνεψιέ μου, σοῦ ζητῶ συγγνώμην, ἂν τοῦτο σὲ παρατήρῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς συμβολαιογράφος μᾶς περιμένει ἀπόψε εἰς Παρισίους διὰ νὰ ὑπογράψωμεν τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ἀφίκα εἰς τὸν ἀδελφόν μου, ἂν ἐνόμιζον ἀποθανόντα, τὸ ἡμισυ τῆς περιουσίας

μου, έννοείται ότι δέν δυνάμεθα να βραδύωμεν τήν ανάχωρήσιν μας.

— Καί ἐγώ, εἶπεν ὁ Κύριος Α. ἐγειρόμενος ἐκ τῆς τραπέζης, ἐπειδή ὀφείλω νά ὑπογράψω τὸ συμβόλαιον ὡς μάρτυς ἐνδιαφερόμενος, παρακαλῶ ταπεινῶς τὴν χάριεσσαν κυρίαν Πιθίλλην νά εὐσεβῆσθῃ νά μὲ συγχωρήσῃ, διότι ἀναχωρῶ μετὰ τοῦ φίλου μου.

Τὴν ἐπαύριον διεδόθη ἐν Παρισίοις πανταχοῦ ἡ φήμη τοῦ συμβάντος τούτου, ὅπερ ἔκαμε κρότον ἐπὶ τέσσαρας τοῦλάχιστον ἡμέρας. Μετὰ οὐκτὼ δὲ ἡμέρας ὁ Πιθίλλης ἐδύνηθη νά ἐγκαταλείψῃ τὴν ἔπαυλίν του, καί ὠθηόμενος ὑπὸ τῆς γυναικὸς του εἰς τὸν λαβύρινθον τῆς κοινωνίας, ἀπώλεσε πᾶσαν τὴν περιουσίαν του, καί ἀμφότεροι ἤρχισαν νά αἰσθάνωνται τὰ ἀποτελέσματα δυστυχίας τοσούτω μᾶλλον ἐξευτελιστικῆς, ὅση καί ἀξίας αὐτῶν ὅτε δύο ἀρωγοὶ χεῖρες ἦλθον νά τοὺς σώσωσιν ἐκ τοῦ ναυαγίου· ἦσαν δὲ αὐταὶ αἱ τοῦ Σεβαστιανοῦ καί τῆς Ἐρρίετης.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΟΙ ΣΟΦΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Κατὰ τὸν Γρότιον)

Ἐάν ποτε ἐσεβάσθην τὴν ἀλήθειαν, πρέπει νά σεβασθῶμεν αὐτὴν καί εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ἱστορίας τὸ ἀφορῶν τοὺς σοφιστάς, τοὺς πρακτικούς διδασκάλους τῶν Ἀθηνῶν καί τῆς Ἑλλάδος, κακῶς έννοουμένους καί κακῶς ἐκτιμωμένους.

Ἡ ἀρχικὴ ἐκπαίδευσις τῶν ἐν Ἀθήναις συνίστατο εἰς δύο τινὰ, εἰς *γυμναστικὴν* διὰ τὸ σῶμα, καί *μουσικὴν* διὰ τὸ πνεῦμα. Ἡ λέξις μουσικὴ δέν πρέπει νά ἐκληφθῇ ὑπὸ τὴν στενήν σημασίαν ἣν φέρει τώρα, διότι περιελάμβανε πᾶν διδάγμα ἀναφερόμενον εἰς τὰς ἐνέαν Μούσας· καί οὐ μόνον τὸ κρούειν τὴν λύραν ἢ τὸ ψάλλειν ἐν χορῷ, ἀλλὰ καί τὸ ἀκούειν, καί τὸ μανθάνειν, καί τὸ ἀπαγγέλλειν ποιήσιν, ὡς καί τὴν ἐξάσκησιν ὀρθῆς καί καλλῆς προφορᾶς. Τὸ δὲ τελευταῖον τοῦτο κόσμημα ἐν γλώσσῃ ὁποία ἦν ἡ ἑλληνικὴ, μετὰ μακρῶν φωνηέντων, ἐμμέτρων συλλαβῶν, καί μεγάλης ποικιλίας τονισμού εἰς τὰς λέξεις, πρέπει νά ἦτο πολλῷ μᾶλλον δυσἀπόκτητον ἢ ἐν ὁποίᾳ δῆποτε νεωτέρα εὐρωπαϊκῇ γλώσσῃ. Προχωρούσης δὲ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως, καί αἱ λέξεις μουσικὴ καί διδάσκαλοι μουσικῆς προσέλαβον εὐρυτέραν σημασίαν, εἰς τῶν ὅσων νά περιλαμβάνωσι ὕλην διδασκαλίας ἐν ταυτῷ ἀφθονοτέραντε καί ποικιλωτέραν. Περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος Π. Χ. ἐφάνισαν οὕτως ἐν Ἀθήναις, μετὰ τῶν μουσικοδιδασκάλων, ἄνθρωποι διακεκριμένης ἰκανότητος καί ὑπεροχῆς, διδάσκαλοι πάσης μαθήσεως τοῦ καιροῦ ἐκείνου, διδάσκοντες πᾶν ὅτι ἦτο γνωστὸν περὶ ἀστρονομίας, γεωγραφίας, καί φυσικῆς, καί δυνάμενοι νά διεξάγωσι διαλεκτικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῶν περὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων, τῶν τότε ἐπικρατούντων μετὰ τῶν λογίων. Τοιοῦτοὶ δὲ

ἦσαν ὁ Λάμπρος, ὁ Ἀγοθοκλῆς, ὁ Προκλείδης, ὁ Δάμων καί λοιποί. Οἱ δύο τελευταῖοι ἦσαν διδάσκαλοι τοῦ Περικλέους, καί μαλιστὰ ὁ Δάμων κατέστη μισητὸς εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηνῶν, μέρος μὲν ἕνεκα τῆς εὐρύτητος καί ἐλευθερίας τῶν φιλοσοφημάτων του, μέρος δὲ ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ἐγχεσθῶν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ μαθητοῦ, ὡςτε ἐξωστρακίσθη, ἢ τοῦλάχιστον κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν. Οἱ τοιοῦτοὶ ἄνδρες ἦσαν ἀξιοὶ σύντροφοι τοῦ Ζήνωνος καί Ἀναξαγόρου, καί ἐνησχολοῦντο ἐν μέρει εἰς τὰς αὐτὰς μελέτας· διότι ἡ περιοχὴ τῆς μαθήσεως δέν ἦτο τότε ἀρκετὰ εὐρεῖα ὡςτε νά ὑποδιαιρηθῇ εἰς χωριστοὺς κλάδους. Ἐνῶ ὁ Εὐριπίδης ἐφοίτα παρὰ τῷ Ἀναξαγόρᾳ, καί ἐξεμάθανε τὰς γνώμας του, Ἴων ὁ Χίος, ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ τραγικός ποιητής, φίλος δὲ τοῦ Κίμωνος, ἐνδιέτριβε τόσον εἰς φυσικὰς μελέτας, ὅπως έννοοῦντο τότε, ὡςτε ἐσημάτισεν ἰδίαν θεωρίαν, πρεσβεύων τὸ δόγμα τῶν τριῶν στοιχείων ἐν τῇ φύσει, τοῦ ἀέρος, δηλαδὴ, τοῦ πυρὸς καί τῆς γῆς.

Οἱ δὲ τοιοῦτοὶ μουσικοδιδάσκαλοι, ὡς ὁ Δάμων καί οἱ λοιποὶ τῶν βῆθέντων, ἦσαν σοφισταί, οὐ μόνον εἰς τὴν φυσικὴν καί Ἑλληνικὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ μέχρι τινὸς καί εἰς τὴν εἰδικὴν καί στενήν σημασίαν, ἣν ὁ Πλάτων ἠθέλησε νά δώτῃ εἰς τὴν λέξιν ταύτην. Σοφιστής, εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν, ἐσήμεινε τὸν πεπαιδευμένον, τὸν σοφὸν ἄνδρα, τὸν διακρινόμενον μετὰ τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν διανοητικὴν αὐτοῦ ὑπεροχὴν καί μάθησιν. Τοιοῦτοτρόπο· ὁ Σόλων καί ὁ Πυθαγόρας ὠνομάζοντο ἀμφότεροι σοφισταί. Ὁ Θαμύρας, ὁ ἐξοχος αἰεδῆς, ὠνομάζετο σοφιστής, καί ὁ Σωκράτης ὠνομάζεται οὕτως οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους, ἀλλὰ καί ὑπὸ τοῦ Ἀισχίνου· καί αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης καί ὁ Ξενοφῶν ὠνόμασαν διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου, ὁ μὲν τὸν Ἀρίστιππον, ὁ δὲ τὸν Ἀντισθένην, ἀμφότερους μαθητὰς τοῦ Σωκράτους. Ὁ Ξενοφῶν ὀμιλῶν περὶ συλλογῆς τινος βιβλίων διδασκτικῶν ὠποκαλεῖ αὐτὰ *γράμματα ποιητῶν τε καί σοφιστῶν τῶν εὐδοκίμωνάτων*, ἐννοῶν διὰ τῆς λέξεως Σοφιστῶν τοὺς πεζογράφους ἐν γένει, καί ὁ Πλάτων ἀναφέρεται ὡς σοφιστῆς ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ Ἰσοκράτους, ὅστις καί αὐτὸς κατεκρίθη μετὰ πικρίας ὡς σοφιστῆς, καί ὑπερασπίζεται καί ἑαυτὸν καί τὸ ἐπάγγελμά του. Τέλος δὲ Τίμων ὁ φίλος καί θιασώτης τοῦ Πυθῶνος, τὸ 300—280 Π.Χ., ὁ πικρῶς χλευάσας πάντας τοὺς φιλοσόφους, ἀπέδωκεν αὐτοῖς μὴ ἐξαιρουμένων τοῦ Πλάτωνος καί τοῦ Ἀριστοτέλους, τὴν γενικὴν προσηγορίαν τοῦ Σοφιστοῦ. Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν ἡ λέξις αὕτη εἶχε τὴν εὐρεῖαν ταύτην σημασίαν, καί ὑπὸ αὐτὴν ἐν γένει τὴν σημασίαν ἐξηκολούθει νά ἐκλαμβάνηται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις ὁ τίτλος τοῦ σοφιστοῦ ἐνέπνεε φθόνον. Ἡ φυσικὴ διάθεσις τοῦ ἀμαθεῦς λαοῦ πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας κατὰ τὴν διάνοιαν, (ἢ αὐτὴ ἐκείνη διάθεσις, ἥτις ἐνέπνεε τὰς ἐπὶ μαγεῖαν κατηγορίας, τόσον συνεχεῖς εἰς τὸν μεσαιῶνα) φαίνεται ὅτι εἶναι μίγμα θαυμασμοῦ καί δυσμενείας τινὸς ἢ μίσους ἢ φόβου, κατὰ τὴν περίστασιν· ἰκτὸς

ἐάν τὸ τελευταῖον τοῦτο μηδενισθῇ ὑπὸ τοῦ συνήθους προσφερομένου σεβασμοῦ εἰς ὠρισμένον ἐπάγγελμα ἢ ὑπόσχημα· ὅπως δῆποτε ὅμως τὸ δυσμενὲς αἰσθημα εἶναι πολλάκις τόσον προφανές, ὡςτε οὐσιαστικὸν ὄνομα, ἄνευ ἀνάγκης ἐπιθετικῆς προσδιορισμοῦ, ταχέως εὐρίσκειται ὡς καταλληλὸν πρὸς ἐκφρασιν τοῦ αἰσθηματος τούτου. Ὁ Τίμων ὅστις ἐμίσει τοὺς φιλοσόφους, εὐρεν οὕτω τὴν λέξιν Σοφιστῆς, ὡς πρὸς τὸ αἰσθημα καί τὸν σκοπὸν του, κατάλληλον ὀνομασίαν δι' αὐτούς.

(Συνέχεια)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ. (1)

Β'. Ο ΔΙΣΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑΟΥΚΚΛΗΣΙΟΝ.

Καθ' ἣν ὥραν ὁ καπετὰν Πάδδης Ὀχράνης διέφευγε τὴν καταδίωξιν τῆς ἀστυνομικῆς λέμβου διὰ κολυμβήματος, ὁ Στέφανος Μάκ-Νάβης, Σκώττος τὸ γένος, καί ἰατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, ἡλικίας εἰκοσιεσσάρων ἐτῶν πλὴν δύο μηνῶν, παραλαβὼν τὰς δύο ἐξαδέλφους του ὑφ' ἐκάτερον βραχίονα, διευσθύνετο εἰς τὸ Ναουκκλήσιον.

Αἱ ἐξάδελφοι τοῦ Στεφάνου Μάκ-Νάβη ὑπήγαγον οὕτω τὴν πρώτην κυριακὴν ἐκάστου μηνὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ναοῦ, διὰ νά ἀκούσωσι τὴν διδασχὴν τοῦ αἰδεσιμίου Ἰωάννου Βουτλέρου, καί νά ψάλλωσιν ὕμνους. Ἡ πρεσβυτέρα ἐξ αὐτῶν ὠνομάζετο Κλάρη, ἡ δὲ νεωτέρα ἑκαλεῖτο Ἄννα. Ὁ πατὴρ αὐτῶν, εἰς ἐκ τῶν εἰρηνοδικῶν τῆς ἐπαρχίας Δουμφρης (Dumfries) κοτώκει εἰς τὸ φρούριον Κρένης, πλησίον τῆς Λογμαθέων, καί ὠνομάζετο Ἄγκος Μάκ-Φορλάνης. Ἡ Κλάρη καί ἡ Ἄννα ἦσαν αἱ δύο ὠραιόταται μίσσαι (νεάνιδες) τοῦ κόσμου. Ἡ ὄψις αὐτῶν ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην τὴν εἰκόνα ἐκείνην δι' ἧς χαριέστατα παρέστησεν ὁ Θῶμσων τὰ θελκτικώτατα δημιουργήματα τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου μας, τὴν Μίνναν καί Βρένδαν Τρωίλου. Δέν εἶχον ὅμως τὴν νεφελώδη καλλονὴν τῶν παρθένων τοῦ εὐρῶ· ἦσαν δύο ἰθυγατέρες τῆς νοτίου Σκωτίας, χαριέσσαι καί ἀφελεῖς τοὺς τρόπους, μὲ μειδιάματα λεπτὸν καί ὀφθαλμοὺς εὐγενεῖς. Ἡ Κλάρη ὅμως εἶχε τὸ βλέμμα πλεον ὑπερήφανον, τὸ μέτωπον ὑπεροπτικώτερον, καί τὸ μειδιάμα μελαγχολικώτερον. Αὕτη ἦτον ἡ Μίννα· ἀπεναντίας δὲ ἡ Ἄννα, δειλὴ τε καί φιλόγελως ἐνταυτῷ, εἶχε διατηρήσει, νεανίᾳ ἦδη, τὸ νηπιακὸν πρόσωπόν της· δέν προέβλεπεν εἰμὴ χαρὰν καί εὐδαιμονίαν εἰς τὸ μέλλον τοῦ βίου της· οὐδεμίαν ἰδέαν λυπηρὰ δέν εἶχε ποτὲ συνοφρυώσει τὸ ἀμέριμον μέτωπόν της· οἱ μέλανες καί μεγάλοι ὀφθαλμοὶ της, οἱ μειδιώντες καί παίζοντες ὑπὸ τὰς μακρὰς καί κασανόχρους βλεφαρίδας της, δέν ἐγνώριζον ἄλλα δάκρυα εἰμὴ τὰ βέοντα ἄνευ πικρίας, καί στεγνοῦμενα ἐπὶ τῶν παρεῖων, χωρὶς ν' ἀφῆσων ἵχνος ἐπὶ τῆς ψυχῆς· αὕτη ἦτον ἡ Βρένδα.

(1) Ἴδε τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον.

Ἦσαν δὲ ἀμφότεραι ἀνάθετραμμένοι ἐν τῇ ἐνθουσιῳδαί εὐσεβείᾳ τοῦ Σκωττικοῦ λαοῦ· ἡ δέξις ἦτον ἡ κυριώτερα αὐτῶν ἀσχολία, καί τὰ τῆς ἡρσκειᾶς ἐπλήρουν ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν. Ἡ μήτηρ τοῦ Στεφάνου Μάκ-Νάβη, ἡ θεία αὐτῶν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ κατώκουν, ἦτο καί αὐτὴ Σκωττίς, καί εὐσεβῆς ὡς αὐταί· ἡ οἰκία της δέν ἐσυγκάτετο εἰμὴ ὑπὸ τινῶν ἀγαθῶν δεσποικῶν ἐλεημόνων μὲν, ἀλλ' ὅχι τόσον διασκεδαστικῆς συναναστροφῆς, καί ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμίου Ἰωάννου Βουτλέρου, ὅστις εἶχε συλλαβεῖ διὰ τὰς δύο ἀδελφὰς πατρικὴν στεργήν.

Ὁ Στέφανος ἦτο ἄριστος νέος, ὅστις σπουδάσας ἐπὶ πέντε ἐτη τὴν ἰατρικὴν, μετήρχετο αὐτὴν ἐν Λονδίνω, ἐλπίζων νά καταταχθῇ εἰς τὸν σύλλογον τῶν σοφῶν ὕψηλτων τῆς Βασιλικῆς Σχολῆς (Royal-College), καί νομίζων ὅτι ἐγνώριζε κατὰ βάθος τὰ τοῦ βίου. Ἐπαίξεν ἀρκετὰ καλὰ τὸ οὐδέρι (whist), ἐφόρει κομψοπρεπῶς τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ συρμού, καί δέν εἶχε ποσῶς τὴν ἀφορητὸν σχολαστικὴν τῶν νεοφύτων ἰατρῶν. Ὑπερηγάπα τὰς δύο ἐξαδέλφους του· δηλαδὴ, τὴν μὲν Κλάρην ἐρωτικῶς ἢ παραπλησίως, καί τὴν Ἄνναν φιλικῶς· ἀλλὰ τὰ δύο ταῦτα αἰσθηματα δέν διέφερον ἀρκούντως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τοσούτον ὡςτε νά κρίνῃ περὶ αὐτῶν ὀριστικῶς. Ὁρίζοντες δὲ αὐτὰ προσδοκῶμεν τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν· ἀλλ' ἐάν ἠθέλητε ἐρωτηθεῖ τὸν Στέφανον, δέν ἦθελε βέβαια δυνῆθαι νά σὰς εἴπῃ οὐδὲ τόσον. Ὅπως καί ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, τὴν περὶ ἧς ὀλόγος κυριακὴν, ἀσθενούσης τῆς κυρίας Μάκ-Νάβης, ὁ Στέφανος ἀνεδέχθη τὸ ἔργον τοῦ συνοδευτοῦ Ἄργου· κατέβη λοιπὸν ὑπερηφάνως τὸ πεζοδρόμιον τοῦ Φθινοπαζάρου (Cheapside), σεμνυόμενος ἐπὶ τῇ καλλονῇ τῶν ἐκατέρωθεν αὐτοῦ ἀγγέλων· ἐκράτει εἰς τοὺς βραχίονάς του τὴν Κλάρην καί τὴν Ἄνναν, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἦν ὀλίγον σύννευς, καί ἐνίοτε ὑπεμεῖδία μηχανικῶς, ἢ ἐκ φιλοφροσύνης πρὸς τὸν ἀρεϊζόμενον ἐξάδελφόν της· ἡ δὲ Ἄννα ἠκροῦτο μετὰ μεγίστης προσοχῆς, καί δέν ἐνεθυμείτο νά ἀπήνησέ ποτε ἄνθρωπον τόσον πνευματώδη ὅσον τῇ ἐφαίνετο ὁ Στέφανος. Καθ' ὅσον ἐπλησίαζον εἰς τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἡ εὐθυμία τούτου ἤλαττο. Ἦτο μὲν πάντοτε καλὸς Χριστιανὸς, ἀλλὰ μακρὰ διδασχὴ, ἀκολουθημένη ὑπὸ πολλῶν ψαλμοδιῶν, δέν εἴλκυεν αὐτὸν πολὺ.

— Ἀγαπηταί μοι ἐξάδελφοι, εἶπεν αἰφνίς ἐξεργόμενος ἐκ τῆς ὁδοῦ τοῦ Στόλου (Fleet-Street) καί εἰσερχόμενος εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἐνδοτέρου Ναοῦ (Inner-Temple), εἶμαι ἕνας κακορίζικος χασσοῦς!

— Διατί τοῦτο; ἠρώτησεν ἡ Ἄννα, ἡ Κλάρη ὅμως δέν τὸν ἤκουσε.

— Διότι ἐλησμόνησα νά ἐπισκεφθῶ ἕνα ἀσθενῆ μου.

Ὁ Στέφανος ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους μετὰ τινὸς ἐμφάσεως· διότι ὁ ἀσθενὴς οὗτος ἦτον ὁ πρῶτος πελάτης του.

— Τὸν ἐπισκέπτεσθε αὐριον, εἶπεν ἡ Ἄννα.

— Αὐριον;... εἴμπορεῖ νά ἦναι πολὺ ἀργά.

Ἡ Κλάρη στραφείσα πρὸς τὸν Στέφανον ἐμειδίασε καὶ ἐπένευσεν, ἐνόμισεν ὅτι ἔκαμε κἀνὲν λογοπαίγιον. Νοστιμώτατον εἶπεν αὐτῇ, ὁ δὲ Στέφανος ἔστρεψεν ἐπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα του πλήρως ἀπορίας.

— Τί νόστιμον εὐρίσκεις εἰς αὐτὸ Κλάρη; ἐξέφώνησεν ἡ Ἄννα, ὁ Στέφανος λέγει ὅτι ἔχει νὰ κάμη οὐσιώδη τινα ἐπίσκεψιν, ὅα μείνωμεν λοιπὸν μόναι.

— Τί περιάζει; ὁ ἐξάδελφός μας ἐρχεται πάλιν καὶ μᾶς εὐρίσκει.

— Βέβαια, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Στέφανος, τοῦτο εἶναι ἔργον μιᾶς στιγμῆς. Ἐφθίχον εἰς τὰς βαθμίδας τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἡ Ἄννα μὲ ὕψος δυσηρεστημένου ἀφήσασα τὸν βραχίονα τοῦ ἐξαδέλφου τῆς, εἰσῆλθεν ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς Κλάρης. Ὁ δὲ Στέφανος μείνας παρὰ τὴν θύραν ἤρχισε νὰ σκέπτεται.

— Ἡ Κλάρη ἔχει ἀλλοκότους βίβλατους, εἶπε κατὰ νοῦν, καὶ βλέπω ὅτι ἀπαλλάττεται εὐχαρίστως τῆς προστασίας μου... Νὰ ἐμῶ καὶ ἐγὼ;

Καὶ ἂν πρόκειται νὰ συλλάβῃ ὁ ἀναγνώστης κακὴν ἰδέαν περὶ τοῦ Στεφάνου Μάκ-Νάθη, ὅστις μέλει νὰ λάβῃ μέρος ἐπαινετὸν εἰς τὴν διήγησιν ταύτην, ἀναγκαζόμεθα νὰ ἀμολογήσωμεν ὅτι δὲν εἶχε κἀνὲν εἶδος ἐπισκέψεως νὰ κάμη πρὸς ἄσπλος τοῦ ἀσθενοῦς του ἡ διδασχὴ τοῦ αἰδεσιμίου Ἰωάννου Βουτλέρου, τὸν ἀνεγαίτιζε, καὶ τίποτε ἄλλο. Τοῦτο δὲν ἦτο καλὸν βέβαια, ἀλλὰ πρέπει νὰ γείνη συγκατάθεσις πρὸς ἱκτροὺς εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν ἡλικίας πλὴν δύο μηνῶν. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἀκούσῃ τὴν διδασχὴν, εἶχε σχεδιάσει νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀνάγκη καμμιᾶν κουβένταν μετὰ τινος φίλου τῆς γειτονείας, ἢ νὰ κάμη μαζὺ του μίαν παρτίδα τοῦ μπαλιάρδου ἢ ἄλλο τι, ἀλλ' ὁ βεμβασμός τῆς Κλάρης τὸν ἐβάλεν εἰς συλλόγισιν. Εἰσῆλθε λοιπὸν καὶ αὐτὸς, καὶ κρυπτόμενος ἄπισθεν τῶν στύλων τοῦ χοροῦ, ἐκάθισεν εἰς μέρος, ὅθεν ἠδύνατο ἀσφαλῶς νὰ κατασκοπεύῃ τὰς δύο ἀδελφὰς, καὶ τοῦτο ἦτο καλὸν κακόν. Ἀλλ' εἶχον διαδοθῆ λόγος περὶ ὑπανδρείας μεταξύ τοῦ Στεφάνου καὶ μιᾶς τῶν ἐξαδέλφων του ἀπροσδιόριστος. Ὁ Στέφανος λοιπὸν εἶχεν ὀλίγον τὰ δικαίωμα τοῦ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν παρατηρητοῦ.

Τὸ Νεοεκκλησίον ἦτο πλήρως ὄλην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ὥραν ταύτην δὲν εὐρίσκοντο ἄλλοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰμὴ τὸ μικρὸν ποίμνιον τοῦ αἰδεσιμίου Ἰωάννου Βουτλέρου, συγκαίμενον σχεδὸν ὀλοκλήρως ἐκ γυναικῶν. Τὸ μικρὸν τοῦτο ἀκροατήριον ἀνεπέετο ἐν τῷ χορῷ εἰς τὴν ἐσπερινὴν λειτουργίαν, διότι τὸ Νεοεκκλησίον ἂν ἀρχαιότατον λείψνον τῆς γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, διατηρεῖ ἐπὶ τὴν μορφήν καὶ τὰς διαίρεσεις Παπικῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Στέφανος οὐδὲν εἶδε κατὰ πρῶτον· διότι αἱ δύο νεάνιδες γονυπετεῖς ἐν τῷ μέσῳ δεκαετοχίας γυναικῶν, εἶχον τὴν διάνοιαν παραδεδομένην εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ ὁ ἱερεὺς ἰστάμενος ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀμῶνος τοῦ προσελωμένου ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἱεροῦ, ἀπήγγελλε ψαλμὸν τινα, ὃν οἱ παρόντες ἐπανελάμβανον ἐν χορῷ· σιωπῆσαντος δὲ τοῦ ἱερέως, ἐπῆλθε

σιγῇ, διαρκούσης τῆς ὁποίας, ἕκαστος ἐν κατανύξει ἐξηκολούθει νοερώς τὴν δεησίαν του. Μετὰ ταῦτα πάντες ἠγέρθησαν, καὶ τότε μόνον ὁ Στέφανος ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὰ πρόσωπα τῶν δύο ἀδελφῶν.

Ἡ Ἄννα πρὶν ἢ καθίση ἵνα ἀκροασθῇ τῆς ἀναγνώσεως, ἀπήυθυνεν ἐν ἡ δύο μειδιάματα εὐμενεῖς πρὸς τὰς συντρόφους τῆς, ἀλλ' ἡ Κλάρη δὲν ἐμειμήθη ποσῶς τὸ παράδειγμα τῆς· αὐτὴ ἐστράφη πρὸς τὸν σῦλον ὅπου ἦν ἐστηριγμένος ὁ Στέφανος, καὶ ἐβρίψε βλέμμα ἀδιάφορον καὶ βεμῶν, ἀλλ' ἀέφνης συνεταράχθη ζωηρῶς, ἡ κεφαλὴ τῆς ἐκλινε, καὶ ὠχρότης αἰφνιδίως ἀπέσπεσε τὰ ζωηρὰ χρώματα τῆς περιεῖας τῆς.

— Τί ἀνόητος ποῦ εἶμαι! εἶπε κατὰ νοῦν ὁ Στέφανος, μ' ἐστοχάσθηκε!, καὶ δι' αὐτομάτου κινήματος ἐκρίθη ὀπισθεν τοῦ στύλου. Μετὰ τινος στιγμῆς προὔσαλε πάλιν τὴν κεφαλὴν μετὰ προσοχῆς. Ἡ Κλάρη διετήρει τὴν αὐτὴν στάσιν ἐξακολουθούσα νὰ μένῃ ὄρθη, ἂν καὶ ὁ ἱερεὺς ἐπρόφερον ἤδη τοὺς πρῶτους λόγους τῆς διδασχῆς του. Δύναμις μυστηριώδης ἐφαίνετο ἀποναρκούσα τὰ μέλη τῆς, καὶ τὸ διαπεραστικὸν καὶ πυριλαμπές βλέμμα τῆς δὲν ἀπέσπατο ἀπὸ τοῦ στύλου.

— Πιράζενον! εἶπε κατὰ νοῦν ὁ Στέφανος, δὲν τὴν εἶδον ποτὲ νὰ βλέπῃ οὕτως· ἔπειτα δὲ ἀφοῦ ἔβαν, ἐλαβε δις τὸ προσκαφεθῆν κίνημα, ἐπρότεινε εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἢ ἄλλος ἤθελε προτείνει εἰς ἑαυτὸν ἐκ πρώτης ἀρετηρίας, Ἄρχε ἐμένα κυτάζει; Ἴνα βεγαλιῶν περὶ τούτου περιῆλθε τυχέως τὸν στύλον, καὶ εὐρίθη κατέναντι ἀνθρώπου, ἐστηριγμένου, ὡς αὐτὸς προ ὀλίγου, ἐπὶ τοῦ λίθου. Ὁ ἀνθρώπος οὗτος εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστούς, καὶ ἐλαφρὸν μεσεδίμα ἐφάνετο ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ὁ δὲ Στέφανος συνεταράχθη καὶ αὐτὸς καὶ ὠχρίσεν. Ἐβρίψε βλέμμα ὀξὺ πρὸς τὴν Κλάρην, ἀλλ' αὐτὴ ἦτο ἀπεστραμμένη, διότι ἐκάθιστο ἤδη ἡ Ἄννα ὁμοῦς ἀπῆντησεν εἰς τὸ βλέμμα του μὲ ὕψος εὐγνωμοσύνης, ὡς εἰ ἔλεγεν—Εὐγε δὲν ἤρχησας πολὺ εἰς τὴν ἐπίσκεψίν σου.

Τότε ὁ Στέφανος ἠθύνθη ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀθιμανίαν βαθυτάτην, ἴσως κατὰ πρῶτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του. Ἡ συνειδησίς του, τὸ βιβλίον ὅπερ ἕκαστος φέρει ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὸ ὄπῳν ἄγοντες φυλλολογούμεν, ἠνεφύθη καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ὄνομα, γεγραμμένον διὰ ζωηρῶν χαρακτήρων. Ἀπώλεσε τὴν γαλήνην καὶ ἀδιαφορίαν, ἧτις προκύπτει ἐκ τῆς ἀγνοίας ἡμῶν αὐτῶν. Ἡ Κλάρη, ἣν μέχρι τοῦδε ἠγάπα κατὰ καιροὺς, οὕτως εἶπεν, καὶ ὅταν δὲν εἶχε καλλιτέραν ἐνασχόλησιν, ἡ Κλάρη τῷ ἐφάνη ὡς ὁ σκοπὸς τοῦ βίου του, ὡς τὸ μόνον ἀναγκαῖον διὰ τὴν εὐτυχίαν του. Δὲν ἐδίδασκε πλέον, καὶ οὐδ' ἦλθεν εἰς τὸν λογισμὸν του ἡ Ἄννα, καὶ οὐδ' ἐφάντασθη ποτὲ ἂν αὐτὴ ἠδύνατο νὰ ἀντιγράψῃ τὴν ἀδελφὴν τῆς. Ἠγάπα τὴν Κλάρην, τὸ εἶξευεν ἤδη, καὶ δὲν ἐνεθυμίτο πλέον τοὺς παλαιούς ἐκείνους χρόνους, τουτέστι τὴν προτερίαν σιγὴν, ἐκ τῆς ὁποίας χάσμα μέγα τὸν ἐχώριζεν εἰς τὸ ἐξῆς· τοὺς καιροὺς ἐκεί-

νους λέγομεν, καθ' οὓς δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τὸ πάθος του. Ἡθύνετο τὸ μέτωπον πεφλογισμένον, τὴν καρδίαν πάλλουσαν σφοδρῶς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τεθλωμένους, καὶ ἐτοιμοδάκρυτος.

Καὶ διατ' ἀγαγε ἡ αἰφνιδίως αὐτῇ ἀποκάλυψις ἔρωτος τέως ὑποκρυπτομένου καὶ μολίς βλαστήσαντος; Διότι τὸ πάθος ὑπνώττει, ὅταν ὁ σκοπὸς εἶναι τὸσον πλησίον ὥστε διὰ νὰ φθάσῃ τις εἰς αὐτὸν φθάνει ν' ἀπλώσῃ τὴν χεῖρά του, καὶ διὰ νὰ αἰσθηθῇ τις τὴν ἀξίαν ἐνὸς θησαυροῦ, πρέπει νὰ φοβῆται μήπως τὸν χάσῃ, καὶ διότι ὁ Στέφανος εἶπε πρὸ ὀλίγου. Δὲν ἐβλεπε πρὸς ἐμέ! Ἐμείνεν ἐπὶ τινα λεπτὰ ἐμβρόντητος· ὁ φύσει σταθερὸς καὶ ἐμψρον χαρκτηρ τοῦ ἠγωνίσθη νὰ καταβάλλῃ τὸ αἰσθηματὸν. Ἐβρίψε βλέμμα πλήρως μίσου; κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ἐξέλαβε δι' ἀντίπαλόν του, καὶ τῷ ἐκήρυξεν ἐν τῇ καρδίᾳ του πόλεμον μέχρι θανάτου. Ἀλλ' οὗτος οὐδ' ἐστοχάσθη αὐτό· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔμενον κλειστοί, καὶ τὸ στόμα του ἐξηκολούθει μειδιᾶν.

Ὁ Στέφανος ἠθύνθη σφοδρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐγγίσῃ τὸν βραχίονά του, ἵνα προσκαλέσας αὐτὸν ἐξω, παροργίσῃ αὐτὸν καὶ τελειώσῃ τὸ πρᾶγμα δι' ἐνὸς μόνου κτυπήματος. Ἀλλὰ πῶς νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν πρόκλησιν του; ἄλλως τε, καίτοι ὁ Στέφανος ὢν παλληκάρι, καθὼς λέγουσιν, καὶ πολλάκις μονομαχίας κατὰ τὸ διάστημα τῆς πενταετοῦς μαθητεύσεώς του, οὐχ ἦν ὁμοῦς ἐσκεπτετο ὡς Σκώττος. Τὸ ζήφος καὶ τὸ πιστόλιον τῷ ἐφάνετο μέσα κινδυνώδη, καὶ οὐχὶ τότε ἀφραγῆ εἰς τὸν σκοπὸν του διὰ τοσοῦτον σοφῶν ὑπόθεσιν ἢ το ἐξ ἐκείνων τῶν φρονίμων καὶ λογικῶς φερομένων εἰς τὰς ἐκδικήσεις των, καὶ εἰτινες μονομαχοῦσι προθύμως ἀπλῶς δι' ἄγριον βλέμμα, ἀλλὰ φρονοῦσιν ὅτι πρὸς ἱκανοποίησιν μεγάλου ἀδικήματος ἢ μονομαχία εἶναι μέσον ἀνεπαρκῆς καὶ πολλάκις γελοῖον. Ὁ προλύτης ἔκαμε καθ' ἑαυτὸν τὸν ἐξῆς συλλογισμὸν ἄξιον προλύτου τῆς Ὄξωϊκῆς. Ὁ Χ^μ μὲ προσβάλλει εἰς τὰ τιμαλφέστατα συμφέρωντά μου, μὲ προκαλεῖ εἰς μονομαχίαν καὶ μὲ φονεῖ· λοιπὸν ἱκανοποιούμαι;

Ἐνταῦθα ὁ συλλογισμὸς ἐλάμβανε νέαν δύναμιν· ὁ κατὰ τοῦ στύλου ἐστηριγμένος ἀνθρώπος, ὅστις τὴν στιγμὴν ταύτην ἦτο ὁ Χ^μ τοῦ προβλήματος, ἐφάνετο τύπος εὐκινήσιος καὶ βρωμαλαιότητος· ἦτο ἀνθρώπος περίπου τριάνοντα ἐτῶν, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ φαινόμενον, καὶ ἀναστῆματος ὑψηλοῦ, κομψοῦ, καὶ ἀριστοκρατικοῦ. Ἡ ἐνδυμασία του ἀπλῶς γάτη ἀλλ' εἰς ἄκρον φιλόκαλος ὁμοιάζε τὴν ἐνδυμασίαν τῶν δούλων τοῦ συρμού, ὅσον ἡ εἰκὼν τοῦ ἀριστοτέχνου ὁμοιάζει τὸ ἀσθενὲς ἀντίγραφον τοῦ ἀμαθοῦς ζωγράφου. Τὸ δὲ πρόσωπόν του παρίστα τύπον ἀξιόλογον ἀνδροπρεπούς καὶ νοσημοσύνης ἐμφανιούσης καλλονῆς. Τὸ μέτωπόν του ὑψηλόν, εὐρὺ καὶ ἄνευ ρυτίδος, διαγραφόμενον δὲ ἄνωθεν πρὸς τὰ κατωῦ ἐλαφρᾶς καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτου οὐλῆς, ἐν ὅσῳ ἡ ὄψις του ἔμενον ἀτράχας, καὶ περιωρίζετο ἀπὸ λαμπρᾶς καὶ μελαίνης κόμης· οἱ ὀφθαλμοὶ

του δὲν ἐφάνετο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν βλεφάρων του ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τις τὴν δυνάμιν των. Τὸ ἕνεκα τοῦ μειδιάματος ἠμίκλει στον στόμα του ἐπεκοσμεῖτο ὑπὸ λεπτοῦ καὶ μέλανος μίστακος κατὰ τὸν Ἰσπανικὸν τρόπον, καὶ ὑπεδείκνυεν ἠσκαὸς ὀδόντων μικρῶν καὶ λευκῶν, δυναμένων νὰ κατ' ἰσχύοντι τὸ στόμα ὠρσίας γυναικῆς. Τὸ σύνολον τῶν χαρκτηρῶν τούτων, ὑπὲρ τὸ δέον ἴσως λεπτοφυῶν, καθίστατο ἀρρενωπώτερον ὑπὸ δύο ὄξειων ὀφρύων, ζωηρῶς ἐζωγραφημένων, αἵτινες ἐδείκνυον αὐτὸν σταθερὸν καὶ ὑψηλόφροννα. Ἐστηριγμένος ἀρελῶς εἰς τὸν σῦλον ἐφάνετο ὡς κοιμώμενος καὶ ἐντροφῶν εἰς ὄνειρον τερπνόν, ἡ ὄψις του ἐξέφραζε σειρὰν στιγμιαίων μὲν ἀλλ' ἠδονικῶν αἰσθημάτων. Ὁ Στέφανος τὸν ἐθεώρησε πολλὴν ὥραν μετ' ἀνακατήσεως· Ὁ νέος ἱκτροὺς ἐνόμιζε μὲν ἑαυτὸν ὠρσίον, ἀλλὰ δὲν ἐφάντασθη κἀν ὅτι ἠδύνατο νὰ συγκριθῇ μετὰ τοῦ ὑπερφάνου τούτου ξένου, καὶ ἡ ζηλοτυπία του τὸν εἰδείκνυεν εἰς αὐτὸν τελειότερον καὶ τοῦ ὅτι ἦτο ἀληθῶς· ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτοῦ ὁ ἀρελής οὗτος ὀνειροπόλος ἐμεγαλύνετο περὶ τὸς ἑαυτοῦ καὶ εἰς τὸν ὀλέθριον τὸν ἐθεώρει ὡς ἀνθρώπων ἔγοντα μηχανητικὴν κατατομὴν, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἐμφανίζονται ἐπίτηδες εἰς τὰ μυθιστορήματα διὰ νὰ κλονίσωσι τὴν ἀρετὴν τὴν πλέον ἀκράδαντον ἢ το ἄλλος δὲν Ζουάν. Εἶναι ὁμοῦς ἀμφίβολον ἂν ὁ δὲν Ζουάν εἶχε τὸσον ὠρσίαις φανορίαις, ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν ἐφόρει γελέκιον τὸσον ζηλευτόν. Ὁ Στέφανος δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν μέμψεται διὰ τὴν ἐλαφρὰν οὐλήν του ἧτις διέτεμε τὸ πρόσωπόν του, διότι δὲν τὴν ἐβλεπε, καὶ τοῖς τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας ὅπου εὐρίσκετο, ἐφωτίζετο λαμπρῶς, ἐπειδὴ, ἵνα φανῇ ἡ οὐλὴ αὐτῆ ὡς λευκὴ γραμμὴ, ἐχρειάζετο νὰ ἐρυθρίασθαι τὸ μέτωπόν του ὑπὸ τὴν ἐπιφρόνην πάθος αἰφνιδίως διηγερούμενον· τὴν στιγμὴν δὲ καύτην τὸ μέτωπον τοῦ ὀνειροπόλου ἦτο λεῖον ὡς τὸ τοῦ νηπίου.

Ἐξ ἀπελπισίας ὁ Στέφανος ἐπελάθετο τῶν κλεισμένων ὀφθαλμῶν του, τοὺς ὁποίους ἐφάντασθη ἐρυθροὺς καὶ παραλελυμένους, καὶ παραφερόμενος ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας του ἀνεβόησε τριῶν τὰς χεῖρας του.

— ἴσως εἶναι ἀλλήθωρος!

Ἡ εὐεργετικὴ αὐτῇ ἰδέᾳ τὸν κατεπράυνεν οὐσιωδῶς, καὶ ἐνῶ ἡ διδασχὴ ἠγγίζεν εἰς τὸ τέλος, ἀπεμακρύνθη ἐκ τοῦ ὠραίου ὀνειροπόλου, ἵνα παρατηρήσῃ καλλίον τὴν διαγωγὴν τῆς Κλάρης εἰς τὸ συμβησόμενον κίνημα τῶν ἐκκλησιαζομένων.

Μόλις δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν νέαν θέσιν του, καὶ οἱ παραυρισκόμενοι ἠγέρθησαν ὁμοθυμαδόν, ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ Στεφάνου συνεκεντρώθη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του.

Ἡ Κλάρη ἐγειρομένη ἐβρίψε καὶ δεῦτερον βλέμμα πρὸς τὸν περίφημον σῦλον· καὶ πάλιν τὸ βλέμμα τῆς ἦτο διαρκές καὶ ζωηρόν. Ὁ Στέφανος ἤθελε δώσει ἐξ μῆνας τῆς ζωῆς του διὰ παρόμοιον βλέμμα ἢ θέλησε δὲ νὰ ἴδῃ πῶς ἤβλεπεν ἀποκριθῆ εἰς αὐτὸ ὁ ὀνειροπόλος. Παραδόξον! Ὁ ὀνειροπόλος ἐξηκολούθει ὀνειροπολῶν, δὲν ἤνοιξε ποσῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δὲν ἐλάμβανεν οὐδὲν μέρος εἰς πάντα ταῦτα.

Ὁ Στέφανος ἠσθάνθη ἐκείτον λίαν τεταπεινωμένον.

— Οὐδὲ καὶ τὴν βλέπει, ἐπιθύρισε μανιωδῶς ἐκείνη ἀγόπα αὐτὸν καὶ ὄχι αὐτὸς ἐκείνην! Ὁ ἀνθρώπος αὐτός μ' ἐνίκησε χωρὶς νὰ τὸ εἰδῆται! Τὸ πρᾶγμα λοιπὸν δὲν ἦτο λίαν δύσκολον· καὶ τὸ προφανές τοῦτο συμπέρασμα ἐπλήρωσε ζωηρὰ τὸν Στέφανον, καὶ τῷ ἐπροξέτασε ψυχρὸν ἰδρώτα. Ἐφθόντος τοῦς ἤρωτος τοῦ Θεάτρον τῶν Ἀδελφῶν, αἵτινες ἔχουσι παντοτε ἰγχειρίδια εἰς τοὺς κόλπους των, ἵνα φωνηθῶσιν ὅσακις ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Ἐν ταύτοις στεναγμοῖς διήγειρε τὸ στήθος τῆς Κλάρης, ἥτις μὲ λύπην τῆς ἐστράφη πρὸς τὸ ἅγιον βῆμα. Ὁ ἱερεὺς ἐτόνισε ψαλμὸν τινα, καὶ χορὸς νεαρῶν καὶ καθαρῶν φωνῶν ἐπνίξε μετ' ὀλίγον τὴν τερερίζουσαν φωνήν του. Ὁ ὄνειροπόλος εἴτεινεν ἠδυπαθῶς τὸ οὖς του ὡς ἡ σαύρα πλησίον τῆς ὁποίας ἦχει αὐλὸς τὸ μειδιάματά του ἠύξησεν ἔτι μᾶλλον, καὶ ὅλη ἡ ὄψις του ἐξέφραζεν ἀπερίγραπτον γλυκυθυμίαν, ὃ δὲ Στέφανος ἐθεώρει αὐτὸν μετὰ θαυμασμοῦ. Καθ' ὅσον ἡ ψαλμωδία προέχωρει ἡ γὰς τῶν ἀνθρώπων ἰγνέτο ἠδυπαθεστέρα καὶ ἐφαίνετο παραδεδομένος εἰς ἕκστασιν θελκτικωτάτην.

— Ἰπὲρ τῶν ἀσθενῶν μας, εἶπε φωνή τις γλυκεῖα ὀπισθεν τοῦ Στεφάνου.

— Ἐστράφη καὶ ἀνεγνώρισε τὴν Ἄνναν, κρατοῦσαν τὸ βλαάντιον τῆς ἐλεημοσύνης κατὰ τὴν συνήθειαν, ἥτις ἀρχίζει νὰ ἐπανέρχεται εἰς τινὰς ἐκκλησίας τῶν διαμαρτυρομένων.

Ἀδελφῶν ὁ Στέφανος ἐνόμισεν ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ ὡς φρενοβλαβής, Ἐψύχουεν εἰς τὸ θυλόκιον τοῦ ὑπενδύτου του, καὶ παραφερόμενος ἀπὸ σφοδρὸν εἰσθημα ἀσυνείδητος ἀνεξήγητου, ἔβριψε μετὰ κράτους δύο τάλλητρα εἰς τὸ βλαάντιον, ἡ δὲ Ἄννα τὸν εὐχαρίστησε διὰ χαριέντος μειδιάματος. Μετὰ τὴν ῥωμαντικὴν ταύτην ἐλευθεριότητά του ὁ Στέφανος ὑψώσε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀνέπνευσεν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ μετὰ τοῦτο ἔβριψε βλέμμα θριαμβευτικὸν πρὸς τὸν μυστηριώδη ἀντίπαλόν του.

— Τοῦλάχιστον κατὰ ταῦτα, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, θέλω σὲ ὑπερβῆ, τρισκατάρτα ξένη!

— Διὰ τοὺς ἀσθενεῖς μας, εἶπε πάλιν ἡ Ἄννα, εἰς τὸν ὄνειροπόλον. Οὗτος δὲ σκιρτήσας ἠμικνήωξε τοὺς ὀφθαλμούς· εἰς τὴν θέαν τῆς Ἄννης ὀπισθοχώρησεν ἐν βῆμα φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον, ὅπως κάμνει τις ὅταν νομίζει ἐκείτον παίγιον τῆς φαντασίας του, καὶ ἐμεινεν ἀκίνητος βλέπων ἀκαρδαιμικτῆ. Ἡ δὲ Ἄννα κατηγορημένη καὶ ἐρυθρίωσα ἠθέλησε ν' ἀπομακρυνθῆ, ἀλλ' ὁ ὄνειροπόλος τὴν ἐσταμάτησε διὰ νεύματος πλήρους χάριτος, καὶ ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ κόλπου του λαμπρὸν χαρτοφυλάκιον, ἐπῆρεν ἐξ αὐτοῦ χαρτονομίσμα δέκα λιρῶν καὶ τὸ ἐναπέθηκεν εἰς τὸ βλαάντιον ὑποκλίνων ταπεινῶς.

Ὁ Στέφανος συνέσφιξε σπασμωδῶς τοὺς γρόνθους του, καὶ ἐδάγκασε τὸ χεῖλός του μέχρι αἵματος, διότι εἶχεν ἰδεῖ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ χαρτονομίσματος καθαρῶς ἐγκεχαράγμενην γοτθικὴν γραμμικὴν τὴν λέξιν IEN (δέκο).

— Δέκα λίρας! .. καὶ ἐγὼ μόνον δέκα σιλίνια, ἐμουρμούρισε. Ὁ ἄγνωστος ἠκολούθησε τὴν Ἄνναν καίρὸν τινα μὲ τὸ βλέμμα του, ἐνῶ αὐτὴ ἐξηκολούθει περιφέρουσα τὸ βλαάντιον· ὅτε δὲ ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῷ πλήθει, ἀνώρθωσεν αἴφνης τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημά του, καὶ ἔβριψε βλέμμα περίξ αὐτοῦ· τὸ βλέμμα τοῦτο ἐπεσε μετ' ἀδιαφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ Στεφάνου.

Δὲν εἶναι ἀλλήθως! .. ἐσυλλογίσθη αὐτὸς μετὰ λύπης, καὶ συνελθὼν πάραυτα ἐπρόσθεσε. — Ἀλλὰ τοῦ διαβόλου εἶδα τὸ πρόσωπον τοῦτο καὶ ἄλλοτε!

Εἰς μάτην ἐσκάλιζε τὰς ἀναμνήσεις του ἠνάγκασθη νὰ ὁμολογήσῃ ἐπὶ τέλους ὅτι τυχαία δῆθεν ὁμοίους ἠπάτα αὐτόν· οἱ μεγάλοι καὶ βαθέως κυκνοῦ χρώματος ὀφθαλμοὶ του ἐδιπλασίαζον τὸ θέλητρον τοῦ προσώπου του, καὶ τὸ βλέμμα του ἦτο προστακτικὸν καὶ πλήρες σκέψεως.

Ἦτο ἤδη ἑσπέρας, καὶ τὸ μέρος τοῦ ναοῦ ὅπου ἦσαν οἱ ἐκκλησιαζόμενοι, ἐξωτιζέτο λαμπρῶς καὶ ὁ νόρθος καὶ αἱ ἐσχατιαὶ ἦσαν ὀλοτελῶς ἐσκοτισμένα· ὁ δὲ ὄρατος ἄγνωστος, διακοπέσης τῆς ὄνειροπολήσεώς του, ἀφῆκε τὸν στυλόν· ὅπου ἐστηρίζετο πρὸ ὀλίγου, καὶ διευθύνθη βραδέως πρὸς μίαν τῶν ἐσχατιῶν ταυτοχρόνως δὲ ἐκινήθη καὶ ἀνθρώπος τις πενιχρὰ ἐνδεδυμένος, καὶ ὄψιν ἔχων καταδίκου, ὅστις ἠνέωξεν μετ' ἀπλησίας τοὺς ὀφθαλμούς του, ὅτε εἶδε τὸ εἰς τὸν δίσκον δοθὲν χαρτονομίσμα. Ὁ ἀνθρώπος αὐτός ἀντὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ὄνειροπόλον μας, παρηκολούθησε τὴν ἀπέναντι ἐσχατίαν, ὡς εἰς τὸν κυκλοειδῆ περίπατον αὐτὸν ἐμελλον νὰ συναπαντηθῶσιν εἰς τὸ μέσον τοῦ νάρθηκος, τούτεστιν εἰς τὸ σκοτεινότερον καὶ πλέον ἐρημον μέρος. Ὁ Στέφανος εἶδε τοῦτο, καὶ αἰφνίδιος ἰδέα διήλθε τὸν νοῦν του· ἦτο ἤδη πρὸ ἱκανοῦ χρόνου εἰς τὸ Λονδίνον ἵνα γνωρίσῃ ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἡμῶν ἐφθασεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε οἱ πολλοὶ τῶν κακούργων νὰ θεωρῶσι τὴν ἱεροσολίτην ὡς παίγιον, καὶ σχεδὸν ἐμάντευσεν ὅτι ἐμελλε νὰ γείνη ἀπόπειρα φόνου. Ὁ φόνος οὗτος, ἐὰν αἱ ὑποψαίαι του ἦσαν βᾶσιμοι, ἦθελε θαυμασιῶς ὑπηρετῆσαι τὰ συμφέροντά του, ἀλλ' ὁ Στέφανος ἀν καὶ δὲν ἦτο ἤρωτος μυστηριώδης, ἦτον ὁμοῦ καλῆς ἀγωγῆς καὶ τίμιος· ἀπέκρουσε λοιπὸν τὸ αἶσθημα τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τὸ ὅποιον τὸν ἔκαμνε κατὰ πρῶτον νὰ χαρῆ· ἀφῆκε δὲ καὶ αὐτὸς τὴν θέσιν του, καὶ εἰσεχώρησεν ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ θύλου, ἀποφασισμένος νὰ παράσχῃ χρεῖς τυχοῦσης, εὐλοχρινῆ βοήθειαν εἰς τὸν ξένον. Οὗτος δὲ προῦχώρει βραδέως, ἵστατο ἐνίοτε, ἔστρεφεν ὀπίσω καὶ πάλιν ἀνελάμβανε τὸν περίπατόν του, ὡς εἰ ἐξήτει, ὡς εἰδήμων, τὸ καταλληλότερον μέρος διὰ νὰ ἀκούῃ ἀμυδρὰν καὶ ἐξησθενημένην ὑπὸ τῆς ἀποστάσεως τὴν ἱερὰν ψαλμωδίαν· ἐνίοτε δὲ ἀνῦψιν τὰ βλέμματά του ἐθεώρει μετὰ θαυμασμοῦ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ ναοῦ.

Ὁ Στέφανος ἠκολούθησεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ἀλλ' ὁ νόρθος ἦτο κεκαλυμμένος ὑπὸ σκότους τόσοσ βαθέως, ὥστε εἰς δέκα βημάτων ἀπόστασιν τὰ

πάντα ἐγίνοντο ἄφρατα. Εἰς μίαν ἐκ τῶν ἰδιοτροπιῶν τούτων περιστροφῶν ὁ Στέφανος τὸν ἔχασεν ἀπ' ἐμπροσθέν του, καὶ μὴ δας τὰς προσπάθειάς του δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ.

Τότε ἔδραμε πρὸς τὴν ἀπέναντι ἐσχατίαν διὰ νὰ σταματήσῃ τὸν ἄθλιον ἐκείνον, εἰς δὲν ἀπέδιδε σκοπὸς· ἱεροσουλός, ἀλλ' ὁ ῥακενδύτης ἐγένετο ἄφαντος. Ὁ Στέφανος εὐρέθη εἰς ἄκραν ἀμυχανίαν, ἔπρεπεν, ἐπὶ τῆ βᾶσει ἀπλῆς ὑποψίας, ἥτις ἠδύνατο νὰ φαν, ἄτοπος εἰς τὸν καθένα, ἔπρεπε, λέγω, νὰ διακόψῃ τὴν θρησκευτικὴν τελετήν, ἵνα διατάξῃ νὰ φωτίσωσι τὸν νόρθον, ἢ νὰ περιμεῖνῃ κραυγὴν δυναμένην νὰ τὸν ὀδηγήσῃ ἐκεῖ ὅπου ἐχρειάζετο βοήθειαι; Τὸ πρῶτον μέσον ἦτο ἀναμφιβόλως τὸ κάλλιστον καὶ ἀσφαλέστατον, ἀλλ' ὁ Στέφανος δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ μεταχειρισθῆ· ἐπρόσθεσε λοιπὸν παραδεδομένος εἰς εἶδος πυρετώδους στενοχωρίας, καὶ νομίζων ὅτι ἤκουεν ἐνίοτε τὴν βραγχώδη καὶ πειγμώδη κραυγὴν ἀνθρώπου πληγωθέντος θανασίμως.

Ἡ ψαλμωδία ἐξηκολούθει ἀναβαίνουσα ἀγία καὶ θαυμάσια πρὸς τὸν θόλον· ὑπῆρχεν ἀντίθεσις παράδοξος καὶ φοβερὰ μεταξὺ τῶν μελωδικῶν ἤχων τοῦ ἱεροῦ καὶ τῆς νεκρικῆς σιωπῆς τοῦ νάρθηκος, μεταξὺ τῆς λάμψεως ἐξ ἐνός καὶ τοῦ ζόφου ἐξ ἄλλου μέρους, καὶ μάλιστα ὅταν ἐσυλλογίζετο τις ὅτι ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης καὶ τοῦ σκότους ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ ἀνά πάσαν στιγμήν οἰμωγὴ ἀγωνίας. Ἐν τούτοις ὁ εὐειδὴς ὄνειροπόλος μας, ἀγνοῶν τὸν ἴσως κατὰ φαντασίαν κίνδυνον, καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνησυχίαν, ἐξηκολούθει τὸν θελκτικὸν περίπατον, καὶ πλανώμενος οὕτως ἐφθασεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ νάρθηκος, τὰ καλυπτόμενα ἀπὸ ψιάθους ἐκ καλάμου, αἵτινες πνίγουσαι τὸν θύρουβον τῶν βημάτων του, ἔκαμαν τὸν Στέφανον νὰ χάσῃ τὰ ἴχνη του. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὁ ἦχος τῆς ἱερᾶς ψαλμωδίας διαθλάμενος ὑπὸ τῆς διπλῆς σειρᾶς τῶν σύλων τοῦ νάρθηκος, ἐφθασεν εἰς αὐτὸν θρηνώδης καὶ πλήρης μελαγχολικῆς ἀρμονίας· ἡ ὄψις τοῦ ἱεροῦ ἔλαμπε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ λευκοῦ μαρμαροῦ εἰκὼν τῆς σαυρώσεως ἀπῆσραπτε μετὰ λάμψεως θείας. Ὁ δὲ ἄγνωστος ἡμῶν παρέδιδε τὴν καρδίαν του προθύμως εἰς τὸ ποιητικὸν τοῦτο ὄραμα· ἐνεθυμαίτο τὰς ἡμέρας τῆς εὐσεβοῦς νεότητός του, καὶ ἀνεπαύετο ἀπὸ τοῦς κόπους λίαν τεταραγμένου βίου ἐν ἕκστασι μακαριότητος· διότι ὁ ἄγνωστος ἡμῶν τοιαύτης ἦτο φύσεως καὶ τοι φιλήδονος ἠδύνατο νὰ γείνη εὐσεβῆς διὰ μίαν στιγμήν, ἵνα ἐντρυσθῇ εἰς τὰς ἀπαρμίλλους συγκινήσεις ἀόριστου μὲν ἀλλὰ θελκτικωτάτου μυστικισμοῦ· ἠδύνατο ἐνίοτε νὰ γείνη εὐεργετικὸς, ἵνα ἀπολαύσῃ τῆς ἠδονῆς ἣν παρέχει ἡ εὐεργεσία· ὑπερηγάπα τὰς συγκινήσεις, καὶ εἰζέυρε νὰ ἀρύεται ἀπόλαυσιν ἐκ παντὸς συμβάντος, ἀνθρώπος δυνάμενος ἐνταῦθα νὰ πρῶξῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν, ἀλλ' εἰς τινὰς περιστάσεις ἐγώως ἦς, ψυχρὸς ἐκ συμφέροντος καὶ ἱκανὸς νὰ πωλήσῃ τὸ σύμπαν ἀντὶ στιγμιαίας ἠδονῆς.

Καὶ τὴν δραστηριότητα ἣν ἄλλοι καταβάλλουσιν εἰς ἕνα καὶ μόνον σκοπὸν, δὲν πολλοῦ θρησέου-

σιν, οὗτος κατέβαλλεν αὐτὴν ἀφειδῶς ἵνα γευθῇ ἐπιπολαιῶς ἠδονῆς ἐφημέρου, ἵνα ἐνδώσῃ εἰς τὴν φαντασιοπληξίαν του· καὶ τούτου γενομένου ἐπῆρχετο νέα ἐπιθυμία, κατεβάλλοντο νέοι ἀγῶνες, πάντοτε ἐπιτυχεῖς, διότι ἦσαν ἰσχυροὶ, ἀλλ' ἀκολουθοῦμενοι ὑπὸ κόρου καὶ ἀπαθείας, καὶ τούτοις πάλιν εἶπετο δραστηριότης ἀκατάσχετος.

Τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ κατέβη νὰ ὄνειροπολῇ, καὶ ὄνειροπόλοι ἐξ ὅλης ψυχῆς. Ἡ ποιησις ἦτο ἐν ἀφρονίᾳ περίξ αὐτοῦ, καὶ ἐνετρυφα εἰς αὐτὴν ὡς σπουδαστῆς τῆς ῥητορικῆς ἢ ὡς γυνὴ συγγραφεύς. Τὴν ἐπιούσαν ἤθελε συστρέφει τὰ χεῖλη του ὑπ' ἀπειρίας ἐνθυμούμενος τὴν μακαριότητα τῆς προτεραίας. Οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἐψάλλον ἤδη τὸν τελευταῖον ψαλμὸν των, καὶ ὁ φίλος ὄνειροπόλος αἰσθανόμενος ὅτι ἐμελλον ν' ἀπομακρυνῶσι τὸ ποτήριον ἀπὸ τὰ χεῖλη του, ἠθέλησε νὰ μὴ ἀφήσῃ ῥανίδα. Ἐξηπλώθη λοιπὸν ἐπὶ τοῦ θρανίου διὰ νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ καλύτερα, ἀλλὰ καθήμενος ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε κράτον ὀπισθεν του, εἰς τὸν ὅποιον δὲν ἔδωκε προσοχὴν. Δὲν χρειάζεται ὁμοῦ σφοδρὸς ἄνεμος ἵνα στραφῇ τὸ πτεδαλιον τῆς φαντασίας· καὶ ἄλλαι πάλιν ἰδέαι εἰσέβαλον ἀνεπαισθήτως εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀγνώστου μας. Ὁ παμμεγέθης νόρθος ὁ σκοτεινὸς καὶ μονήρης παρὶς εἰς αὐτὸν πένθιμον ὄψιν, οἱ δὲ τελευταῖοι ἦχοι τῆς ἱερᾶς ψαλμωδίας τῷ ἐφάνησαν ἱκανοὶ νὰ καταπνίξωσι τὴν οἰμωγὴν ἀγωνίας, τὸ σκότος ἠδύνατο νὰ καλύπτῃ τοὺς κακοποιούς, καὶ ἐνῶ παρεκίε ἐν τῷ μέσῳ λύχνων καὶ λαμπάδων ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ, ὁ Σατανᾶς ἴσως ἠγρύπνει ἐν τῷ σκότει καὶ ὠδήγει τὴ βήματα τοῦ προσεκτικοῦ θαλοφρόνου. Ἦτο ὅμως παραδεδομένος εἰς τὰς νέας ταύτας σκέψεις, ὅτε ἕτερος πάλιν κρότος ἐλαφρὸς, ἀλλ' ἐγγύτερος ἐπληξε τὴν ἀκοήν του· ἦτο ὁ ψόφος σώματος ἐρποντος ἐπὶ τῆς ψιάθου· ὁ ἄγνωστος δὲ ἐκινήθη, ἀλλὰ τὸ ὄνειρόν του ἀπέπτη καὶ τὸ πνεῦμά του ἐπανεβλῆθεν ἀπὸ τὸ εἰδανικὸν εἰς τὸ πραγματικὸν ἐξήταξεν ἀτοράχως τὴν θέσιν περὶ, καὶ διὰ κινήσεως βραδείας, ἀδιακόπου, καὶ ἀνεπαισθήτου ἐστρεψε τὴν κεφαλὴν του, καὶ εἶδεν ὄγκον σκοτεινὸν προσέρποντα εἰς αὐτόν.

— Αὐτὸς ὁ διάβολος μὲ ἀφῆρασε τὴν ἰδέαν εἶπε κατὰ νοῦν, θέλει νὰ μὲ δολοφονήσῃ· ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἐταράχθη καὶ ἐπρόσθεσε. Μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς ὁ αὐτὸς ἐρχόμενος, ὅστις ἦτο ὁ παρὰ τὴν ἀψίδα κακοενδεδυμένος, ἠγέρθη αἴφνης καὶ ἐπήδθη πρὸς τὰ ἔμπροσθ, ἀλλ' ἡ μάγαιρα αὐτοῦ, καὶ τοι θαυμασιῶς διευθυνομένη, δὲν ἐπληξεν εἰμὴ τὸ ἐπινώτιον (dossier) ἐνὸς θρανίου, διότι ἀμέσως ὁ ἄγνωστος παρέκλινεν ἀνορθούμενος, ὁ δὲ δολοφόνος ἠσθάνθη τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς σφιγγόμενον ὡς ὑπὸ μαγγάνου.

— Οὐφ! εἶπεν ἐκπέμπων ὀδυνηρὸν στεναγμὸν, θορόυσα πῶς δὲν εἶχεν ἄλλο χεῖρι στὸν κόσμον σὰν ἐκεῖνο...— Ἐπλησίας δὲ τὸ πρόσωπόν του εἰς τὸ τεῦ ἀγνώστου. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἀμφοτέρων ἦσαν συνειθισμένοι εἰς τὸ σκότος, καὶ ἀνεγνωρίσθησαν συχρότως.

—Βωβ-Λαντέρνα! έμουργούρισεν ο ώραϊός όνειροπόλος.

—Έλεος! έντιμότατε! άνεφώνησεν ο δολοφόνος γονυπετής, δέν σάς έγνώρισα.

Η έντιμότης του άφηκε τόν βραχίονα του Βωβ-Λαντέρνα, όστις σταυρώσας πάραυτα τάς χείρας ικετευτικώς.

—Καλόμου άφεντικό, είπε, καλέ μου κύρ Έδουάρδος, μ' αυτό τό φόρεμα που φορείς έχεις τή μέση σ' άν κοκονίτσα... δέν σ' έγνώρισα.

—Καί δι' αυτήν τήν αίτιάν πρέπει νά σκοτώνης;... καί μάλιστα μέσα εις τήν εκκλησίαν!

Έπινοῦσα άφεντάκι μου... δέν μου δίνετε πιεσάδες συχνά, καί όλα τά πάντα είναι άκριβά στή Λόντρα. Νάταν σ' άν εκεί πέρα στή Σκωτία...

—Σιωπή! είπε προσεκτικώς ο Κ. Έδουάρδος, τί κάμνουν οι σύντροφοί σου;

—Μικρά πράγματα..... όλα τά πάντα είναι άκριβά.

—Έλα αύριον νά πάρης χροσιλίκι. Μή κάμνεις όμως πιά τέτοια άττημα κριώματα, είδεμη σέ πέρν' ο διάβολος, μακρο-Βώθη!

Ο Κύριος Έδουάρδος προύχρησε πρὸς τόν όπισθόγορον, καί ο Βώθης τόν ήκολούθησε με ύρος φύλλου, τόν όποϊον έδειξεν ο άύθεντης του.

Τελιωθείσης τῆς πάλης του, ο Στέφανος προύχρησε πρὸς τήν άψίδα, όπου οι εκκλησιαζόμενοι ήτοιμάζοντο νά εξέλθωσι, άλλ' όποία ή εκκλησία του, ότε είδε τόν άγνωστον επανερχόμενον καί συνοδευόμενον υπό του βρακενδύτου. Παρελθόντος του κινδύνου εις όν είρίσκετο άγνωστος, όλα τά αισθήματα τῆς άγανακτήσεως καί του μίσους ύπερίσχυσαν καί σχεδόν μετενόησε διά τήν ύπερ αυτού άνησυχίαν του.

Ο Κύριος Έδουάρδος τήν στιγμήν ταύτην δέν ήτο άξιος τῆς όνομασίας του όνειροπόλου, ήν εδώκαμ.ν αύτῷ πολλάκις εδίδικεν άγερώχως με άνωρωμένην κεφαλήν, ως άνθρωπος άππλλαγμένος πάσας μερίμνας. έστάθη δε όλίγον εμπροσθεν τῶν ανθρώπων καί απορρίπτων τήν χειρίδα, δι' ής είχαν έγγίσει τόν Βωβ-Λαντέρνα, επεχείρησε τήν μακράν καί επίπανον εργασίαν του νά έμβάλη τά δάκτυλά του εις άλλην. Ο Βώθης ανέλαβε τήν χειρίδα καί τήν έβαλεν εις τόν κόλπον του ήτο λάφυρον εύτελες τουτο, άλλ' ύπάρχουσιν άνθρωποι οτινες δέν άγαπούν νά χάνωσιν ούδε μίαν καρτίτσιν, καί ο Βωβ-Λαντέρνας ήτον άνθρωπος όστις επροτίμα νά παίρνη από τά θυλάκια τῶν άλλων παρά νά μη πέρνη τίποτε.

Καί ται βάλλον τήν χειρίδα του ο Κύριος Έδουάρδος έθεώρει τήν ώραϊαν διακοφόρον, ήτις επαρουσιάθη εις τά βλέμματά του ότε έτελείωσε τό όνειρόν του, άλλά δέν παρετήρησε τήν Κλάρην, τῆς όποιας τό βλέμμα δέν τόν άφινεν ούδεμίαν στιγμήν άπειναντίας ο Στέφανος δέν έβλεπεν ειμη τήν Κλάρην, καί ή ζηλοτυπία εκάμνε νά βράζη τό αίμα εις τάς φλέβας του.

Πρίν αναχωρώση ο Κ. Έδουάρδος επέθεσε τό δίοντρον εις τό όμμα του.

Τῆ αληθεία είναι πολύ ώραϊα, έμουργούρισε, νεύων εις τόν Βώθη νά πλησιάση. Πλησιάσαντος δε τουτου εκλινεν εις τό ούς του, καί τῷ είπε.

—Βλέπεις τό ώραϊον εκείνο κοράσιον κοντά εις τόν άμβωνα;

—Βλέπω κάμποσα.

—Άλλά τό ώραϊότατον.

—Αυτό, ζέρω κ' έγώ, είναι κχτά τό γούσο του καθένος.

—Έκεινήν που κλείει τό εύχολόγιόν της.

—Έκεινή που γύριζε τό δίσκο;

—Έκεινήν δά... Νά τήν ακολουθήσης καί αύριον νά έλθης νά μοι δώσης πληροφορίας.

Ο Βωβ-Λαντέρνας επένευσεν εις ταύτα, καί ο Κ. Έδουάρδος κατορθώσας νά φορήση τάς χειρίδας του, εξήλθε διαβκίνων πλησίον του Στεφάνου, χωρίς νά προσέχη ποσῶς εις τό δυσμενέστατον βλέμμα, ύπερ ο νέος Ικτρός έβρίψε κατ' αυτού.

Η Κλάρη δέν επκυσέ νά τόν θεωρή ζωος ού εξήλθε τῆς θύρας.

Μόλις άνεχώρησεν ούτος, καί ο Στέφανος έδραμε πρὸς τόν Βωβ-Λαντέρνα.

—Ποῦς είναι αυτός ο άνθρωπος; είπε.

—Ποῦς άνθρωπος;

—Ο άνθρωπος που σ' έμιλοῦσε τώρα.

—Αυτός δέν είν' άνθρωπος, είπεν ο Βώθης μετ' εμπάσεως, είναι Κύριος.

—Τ' όνομά του;

—Δέν τό γνωρίζω.

—Ο Στέφανος έχωσε τά δάκτυλά του εις τό θυλάκιόν του καί απέσυρεν εξ αυτού μίαν λίραν, τήν όποϊαν ενέδωκεν εις τήν χείρα του Βωβ-Λαντέρνα.

—Α! τότε αλλάζει τό πράγμα, είπεν ούτος έναποθέτων τό χρυσούν νόμισμα εις τόπον άσφαλή, θέλετε νά μάθετε τ' όνομά του;

—Ναί, κάμε γλήγορα.

—Δέν τό γνωρίζω.

Καί τουτο είπών καί ο ύποκλίνας κατὰ τόν τρόπον τῶν επκλιτών πάσης χώρας επρόσθεσεν.

—Ο θ.ς νά σάς εύλογήση άφεντάκιμου.—Καί ταύτα είπών έγένετο άφεντος.

(Έπειτα συνέχεια).

Ο ΑΦΗΡΗΜΕΝΟΣ.

Αφηρημένος ή βεμβός όνομάζεται εκείνος του όποϊου ή προσοχή απορροφάται εύκόλως υπό ενός μόνου πράγματος ούτως, ως νά διατελή άναίσθητος πρὸς τά περικυκλούντα αυτόν άντικείμενα. Τοιούτος ήτο καί ο περίφημος φιλόσοφος Ισαάκ Νεύτων. Πολλά αναφέρονται γελοία περί του σοφου τουτου άνδρος, μεταξύ τῶν όποίων καί τό εξής. Ημέραν τινά προσκαλέσας φίλον του εις τό γεύμα, καί έλθόντος αυτού εις τήν ώρισμένην ώραν, επειδή ο Νεύτων ήτο λίαν ένπασχολημένος εις τό σπουδαγέριόν του, εις τό νά λύη μαθηματικά προβλήματα, διετάξεν εις τόν ύπηρέτην του νά τόν προκχλήσῃ εκ μέρους του νά περιμείνη όλίγους στιγμάς εις τό

έπιτιτόριον. Εκάθισε λοιπόν ο προσκεκλημένος επί άνακλιντήρος περιμέων αυτόν, άλλ' επειδή ο ξενίζων λησμονήσας έδραδυνεν ύπερ τό θεόν τήν εμφάνισίν του, βλέπων ο φίλος του τά φαγητά επί τῆς τραπέζης, πλησιάζει, καί καθήσας άποκαλύπτει παροψίδα τινά, καί εύρων έν αύτῇ λαμπράν όρνιθα, αρχίζει καί τρώγει μέχρι κόρου. έπειτα δε συσσωρευσας πάλιν τά όστᾶ τά έμβάλει εις τήν παροψίδα καί τήν σκεπάζει, καί τουτο ποιήσας άναλαμβάνει πάλιν τήν θέσιν του επί του άνακλιντήρος. Μετ' όλίγον έρχεται ο Νεύτων καί μετά τούς συνήθεις χαιρετισμούς συγκαθηνται εις τήν τραπέζαν, καί ανοίγων τήν παροψίδα εκείνην, α Ω Θεέ! λέγει, «ρίλε μου, σου ζητώ συγγνώμην, ένόμιζον ότι δέν είχαν φάγει άκόμη, άλλ' ήπατώμην.»

Άλλά τί θέλω τόν Νεύτωνα, ένῶ έγώ φίλον ζῶντα, (όνομα καί μη χωριό,) όστις πολλάκις μ' εκμε νά γελάσω έγκαρδώς; διά τῆς άπροσεξίας του. Δέν σάς λέγω ότι πολλάκις έβαλεν εις τό ποτήριόν του έλαιον αντί οίνου καί κατέπιεν αυτό τουλάχιστον κατὰ τό ήμισυ, ότι πολλάκις έχυσεν τόν καφέν όλον εις τό ζαχαρωχάιον, αντί νά τόν χύσῃ εις τήν φιάλην του, ότι πολλάκις εκάουσε τήν γλώσσάν του έμβάλλων τό σιγάρον του από τό άνημμένον μέρος εις τό στόμα του, ότι εξήτησε νά τανύσῃ τό ώρολόγιόν του με μολυβδοκόκινδουλον, ότι γράφων ποτέ κατεπέγαν γραμμα καί τελειώσας αυτό, τό ήρπασε καί έδραμεν άσκεπῆς εις τό ταχυδρομείον, κρητῶν τόν κάλαμον εις τούς όδόντας του κτλ. κτλ. Τό μέγιστον πάντων είναι ότι μνηστεύσας ποτέ ώραϊοτάτην καί χαριστάτην νεάνιδα έν Λονδίνω, τήν προτεραιάν του γάμου του ένῶ περιερέτετο επί τῶν όγγῶν του Ταμείσεως, είδε πλήθος ανθρώπων επιβιβαζόμενων εις πλοϊον άναχωρούν διά τήν Αυστραλίαν. επιβιβαζεται λοιπόν καί αυτός όλος βεμβάζων, καί καταβάς εις τόν θάλαμον του πλοίου βυθίζεται εις ύπνον βαθύν, ένῶ άνεπαύετο επί εύρυχώρου καί μαλακής έδρας. Οτε δε εξύπνησεν εύρίσκετο ήδη « επί εύρέα νῶτα θαλάσσης», καί ού:ω θέλων καί μη θέλων άφίχθη εις Αυστραλίαν, όπου παρσσυρόμενος υπό του παραδειγματος τῶν πολλῶν, εδῶθη εις τήν εξόρυξιν του χρυσου, καί μετά έν ή δύο έτη πλουτήσας επίστρεψεν εις Λονδίον, ίνα νυμφευθῇ τήν ώραϊαν φίλην του. άλλά tropo tardi, διότι εύρούσα τινά πλουσιώτερον δέν ένόμισε φρόνιμον νά χάσῃ τήν εύκαιρίαν. Πλήν καί ο φίλος μ υ πλοῖσιος ω ήδη δέν έδραδυνεν νά εύρη ώραϊωτέραν καί χαριστέραν εκείνης

Η ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΕΙΑΣ.

Η εύσεβεία έστι τό θεμέλιον τῆς αληθοῦς ήθικῆς, καί περιποιεί ιδιόζυτσιν χάριν εις τήν νεολαίαν. Η στέρησις αύτῆς εμφανίζει άναίσθησίαν, καί έλλειψιν τῶν αγαθῶν κλίσεων τῆς νεανικῆς ήλικίας ήτις έστιν ο καιρός τῶν ένθέρμων καί γενναίων συγκινήσεων. Η καρδία πρέπει τότε νά διεγείρεται αύθορμητικῶς εις θαυμασμόν του μεγαλείου καί νά φλέγεται υπό

τῆς αγάπης του καλοῦ καί εξαιρετου, καί νά συγκινητῇ εύρίσκουσα αμυδιαίαν στοργήν καί καλοκάγαθίαν.

Τί δύναται κάλλιον νά διεγείρῃ τά αισθήματα ταύτα, ή ο πατήρ του παντός καί χορηγός πάσης εύδαιμονίας. Δύνασαι άνευ σεβασμοῦ νά θεωρήσῃ τό μεγαλειον καί τήν μεγαλοπρέπειαν, ήν δεικνύουσι πανταχῶ τά έργα αυτού. Δύνασαι χωρίς νά αισθανθῆς εύγνωμοσύνην νά βλέπῃς τήν άρθροίαν τῶν αγαθῶν, ατινα εις τήν τερπνήν ταύτην εποχήν του βίου ή εύεργετική αυτού χείρ σοι επιδαψιλεύει. Απολαύων τῆς αγάπης τῶν φίλων καί συγγενῶν σου, άνάβλεψιν εις τό υπέρτατον δν, ως τό εμπνέον τήν πρὸς σε φιλίαν τῶν άλλων, θεωρεί αυτόν ως τόν πρώτιστον καί κάλλιστον φίλον σου, τόν επισκιάσαντά σε έν τῇ νηπιότητί σου, καί τόν οδηγήσαντά σε βήματα τῆς παιδικῆς σου ήλικίας, νῦν δε φύλακα τῆς νεότητός σου καί έλπίδα του μέλλοντος. Νόμιζε τό πρὸς τό θειον σέβας ως φυσικήν έκφρασιν εύγνωμοσύνης πρὸς αυτό διά πάναν αγαθότητα, θεωρήσον αυτό ως λατρείαν του θεου τῶν πατέρων σου, λατρείαν εκείνου, πρὸς τόν όποϊον σε ανέθηκαν οι γονεῖς σου, εκείνου τόν όποϊον άλλοτε οι πρόγονοί σου ετίμων, καί υπό του όποϊου άνταμειβόνται νῦν έν τῷ οὐρανῷ.

Εμποίησον εις τό πνεῦμά σου σέβας πρὸς πάν ιερόν. Μηδέποτε ή νεανική εύθυμία, μηδέ ή συγκατάθεσίς σου πρὸς τήν έν άκρασίᾳ εύθυμίαν τῶν άλλων σε παρασύρῃ εις βλασφημους άπειτισμούς. διότι εκτός του πταίσματος, του όποϊου γίνεται τις ένεκα τουτου ένοχος, δέν ύπάρχει άλλο τό όποϊον δεικνύει τόσαν μισήτην αὐθάδειαν καί άλαζονείαν νεανικήν, όσον ή επιτηδευμένη περιφρόνησις τῆς θρησκείας. Τουτο δέν είναι απόδειξις τῆς διανοητικῆς υπεροχῆς, άλλ' απόδειξις τῆς θεοαύτητος καί κουράτητος εκείνων, οτινες κενοδοξοῦντες καί δοκησιοφύοντες διά τάς επιπολαίους καί άτελείς γνώσεις των τολμῶσι νά επαίξωσι ότι οι λοιποί τῶν ανθρώπων σέβονται.

Η εύσεβεία όμως δέν άπαιτεῖ παρά σου φριστικήν σκυθρωπότητα, καί υπεροπτικήν κατάκρισιν τῶν πράξεων του πλησίον σου, άλλά μάλιστα πρέπει, νά σοι εμπνέῃ πραότητα καί επισείκειαν, καί έμποιῇ άφέλειαν του τρόπου. Ο εύσεβῆς άνθρωπος είναι κεινωικός, αγαθός καί φειδρός, πολύ απέχων τῆς μελαγχολικῆς καί μίσανθορησκου δεσιδαιμονίας, ήτις σκιαζει τήν όρρῖν, οὔζειν τόν θυμόν, προξεει κατήφειαν, καί διδάσκει τούς ανθρώπους νά έτοιμάζονται διά τήν μέλλουσαν ζωήν, άμεριμνούντες διά τά άφορῶντα τήν παρούσαν.

Έν τῇ εύσεβείᾳ σου λοιπόν, σύνδες τήν διά τόν οὐρανόν προπαρσκευήν σου μετά τῆς εύσυνειδήτου καί άόκνου εκπληρώσεως τῶν β.ωτικῶν καθηκόντων σου, καί δεικνυει έν πάσῃ περιστάσει ότι διά τήν τοιαύτην σου εύσεβείαν δέν ερυθριάζ, απορρυγων όμως πᾶσαν περιττήν επίδειξιν αύτῆς εμπροσθεν τῶν ανθρώπων.

ΗΘΟΝΗ ΚΑΙ ΠΟΝΟΣ.

Ἐπὶ τὸν δὴ ἄνθρωπον ἵστανται οἱ ἄγγελοι, ὡς τὸ φῶς πρὸς τὸ σκότος. Καὶ ἡ μὲν κατῴκει ἐν τῷ οὐρανῷ, ἡ δὲ ἐν τῷ ἔδῳ. Καὶ τῆς μὲν πρώτης τῶν οἰκογενειῶν νεώτατος ἀπόγονος ἦν ἡ Ἡδονή, θυγάτηρ τῆς εὐδαιμονίας, θυγατὶς τῆς Ἀρετῆς, ἥτις ἦτο βλάστημα τῶν Ὀλυμπίων θεῶν. Τῆς δὲ δευτέρας τέκνον ἦτο ὁ Πόνος υἱὸς τῆς Κακοδαιμονίας, θυγατὶς τῆς Κακίας, γεννηθείσης ἐκ τῶν Ἑρινύων.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο τούτων ἐναντίων ἄκρων τοῦ παντός ἐκείτο ἡ γῆ, ἣν κατῴκουσιν μεσαίαις ταξέως ὄντα, οὔτε τόσον ἐνάρετα ὡς τὰ τοῦ οὐρανοῦ, οὔτε τόσον μοχθηρὰ ὡς τὰ τοῦ ἔδου, ἀλλὰ μετέχοντα ἐκτε τῶν ἀγαθῶν καὶ φαύλων κλίσεων τῶν δύο ἐναντίων γενεῶν. Συνιδὼν ὁ Ζεὺς ὅτι τὸ γένος τοῦτο τὸ κοινῶς καλούμενον ἄνθρωπος, εἶχεν ἰκανὴν ἀρετὴν ὥστε νὰ γένηται εὐτυχὴς, καὶ ἰκτινὴν κακίαν ὥστε νὰ γένηται δυστυχὴς, ἵνα διαστείλῃ τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, διέταξε τοὺς δύο νεωτάτους γόνους τῶν προῤῥηθειῶν οἰκογενειῶν, τὴν Ἡδονὴν τὴν θυγατέρα τῆς Εὐδαιμονίας, καὶ τὸν Πόνον, τὸν υἱὸν τῆς Κακοδαιμονίας, νὰ συναντηθῶσι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ παντός, τὸ κείμενον εἰς τὸ μέσον τοῦ μεταξὺ αὐτῶν διαστήματος, ὑποσχόμενος νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς, ἐπὶ συνθήκῃ νὰ συμφωνήσωσι περὶ τῆς διαιρέσεως οὗτως, ὥστε νὰ μοιρασθῶσιν ἐξ ἴσου τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Μόλις ἡ Ἡδονὴ καὶ ὁ Πόνος συναντήθησαν εἰς τὴν νεάν αὐτῶν κατοικίαν καὶ ἐσυμφώνησαν ὥστε ἡ μὲν Ἡδονὴ νὰ ἐξουσιάζῃ τοὺς ἐναρέτους, ὁ δὲ Πόνος τοὺς πονηροὺς, τοῦ παραδουθέντος αὐτοῖς γένους. Ἀλλ' ἐξετάζοντες εἰς πῦλον ἐκ τῶν δύο ἀνέκκεν ἕκαστος, εὗρον ὅτι ἀμφοτέροι εἶχον δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ, διότι ἐναντίον τοῦ ὅτι εἶχον ἰδαί εἰς τὰς προτέρας κατοικίας των, οὐδεὶς ὑπῆρχε τοσοῦτον φαῦλος ὥστε νὰ μὴ ἔγῃ ἐν αὐτῷ ἀγαθόν τι, οὐδὲ τόσον ἐνάρετος ὥστε νὰ ἦναι πάντῃ ἐστερημένος κακίας. Τὸ ἀληθές ἐστὶν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐρισκόν, ὅτι εἰς τὸν χείριστον ἄνθρωπον ἡ Ἡδονὴ ἠδύνατο νὰ ἀντιποιῆται τὸ ἑκατοστημόριον, καὶ ὅτι εἰς τὸν κάλλιστον ὁ Πόνος ἠδύνατο νὰ ἀμφισβητήσῃ τὰ δύο τρίτα. Συνεῖδον λοιπὸν ὅτι τοῦτο ἔμελλε νὰ προσενη μεταξὺ αὐτῶν ἀτελευτήτους ἔριδας, εἰ μὴ συνεφώνουν. Πρὸ ἀποφυγῆς τοῦ τοιούτου ἐπρέτειναν τὴν διὰ γάμου ἕνωσιν των, καὶ τέλος ἐνυμφεύθησαν, καὶ διὰ τοῦτο εὗρισκόμεν τὴν Ἡδονὴν καὶ τὸν Πόνον τοσοῦτον ἀχωρίστους συντρόφους, ὥστε, ἡ ἐπισκέπτωνται ἑαυτῶν ἀνθρώπων, ἡ δὲν ἀπέχουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων. Ὄταν δὲ ὁ Πόνος εἰσέλθῃ εἰς τινὰ καρδίαν, ἐπακολουθεῖται ἀμέσως ὑπὸ τῆς Ἡδονῆς, καὶ ὅταν εἰσελθῇ εἰς αὐτὴν ἡ Ἡδονὴ, εἶσο βέβαιος ὅτι ὁ Πόνος δὲν ἀπέχει μακρὰν.

Καὶ τοι ὁμοίως ὁ γάμος οὗτος συμφέρων εἰς ἑκατέρους, δὲν ἐφαίνετο ἀνταποκρινόμενος εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Διὸς τοῦ ἀποστείλαντος αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Πρὸς θεραπείαν τῆς ἀτοπίας ταύτης, συνεφω-

νήθη κατὰ κοινὴν συγκατάθεσιν, ὅτι, ἂν καὶ ἦρχον ἀδιαφόρως ἐπὶ τοῦ γένους τῶν βροτῶν, εἰς τὸν θάνατον ὁμοίως ἕκαστος ἄνθρωπος, ἐὰν εὗρίσκετο ἐν αὐτῷ μέρος τι κακίας, νὰ φέρῃ διαβατήριον διὰ τὸν Ἄδην δεδομένον ὑπὸ τοῦ Πόνου, διὰ νὰ κατοικῇ ἐκεῖ μετὰ τῆς Κακοδαιμονίας, τῆς Κακίας καὶ τῶν Ἑρινύων. εἰ δὲ μὴ ἀπεναντίας, ἂν εἶχεν ἐν αὐτῷ ποσότητά τινα καλοκαγαθίας, νὰ πεμφθῇ εἰς τὸν οὐρανόν, φέρων διαβατήριον τῆς Ἡδονῆς καὶ νὰ κατοικῇ ἐκεῖ μετὰ τῆς Εὐδαιμονίας, τῆς Ἀρετῆς καὶ τῶν θεῶν.

ΔΕΝ ΕΙΣΕΕΤΡΩ.

Ἄλλοτε ὁ περίφημος Δυβάλ, βεβλιόφυλαξ τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου τοῦ Α. ἀπεκρίνετο πωλύκις διὰ τοῦ δὲν εἰξεύρω, εἰς τὰς ἀπευθυομένας πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσεις περὶ διαφορῶν ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων. « Ἀλλὰ, τῷ εἶπεν ἡμέραν τινὰ ἀμαθὴς τις, ὁ αὐτοκράτωρ σὲ πληροῖε διὰ νὰ εἰξεύρῃς. » « Μὲ πληροῖε δι' ὅσα εἰξεύρω, ἀπεκρίθη μετριοφρῶως ὁ σοφὴς· διότι ἂν μ' ἐπλήρωνε δι' ὅσα δὲν γνωρίζω, δὲν θὰ ἔφθαναν οἱ θεσσαυροὶ τῆς αὐτοκρατορίας. »

Η ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ.

*Εἰς τῆς νυκτός τὴν σιωπῆν, τὴν πένθειμον γαλήνην,
Φωτὴν ἐξ ἐνδομύχων μου ἀκούω μυστικῆν,
Ἥτις μοι λέγει θήρεσε καὶ ἄσκει ἀρετὴν,
Καὶ φεύγε πᾶρ θυράμενον νὰ προσενη αἰσχύρην.*

*Εὐρεῖαι δός μοι, ὦ Θεέ, κ' εὐλοθητορ καρδίαν,
Νὰ θέλω ἐρθουσιωδῶς καὶ πράττω τὸ καλόν,
Τῶν ἀδελφῶν μου νὰ παθῶ τ' ὄφελος τὴν παιδείαν,
Καὶ εἰς τὸν βίον μου σκοπὸν νὰ ἔχω ὑψηλόν.*

*Ἐλευθέρως ὁ ἄνθρωπος ὁ σπασσάμενος πλοῦτον,
Ἴνα εἰς ἰδίωτελεῖς ὀρέξεις ἀραλισκῇ.
Ἐδεργείας ἠδονῆν ἐντός του δὲν εὗρίσκει.
Ἵς ἀψυχον καὶ ἀχρηστον φυτὸν τομιζῶ τοῦτον.*

*Οἱ δὲ φιλάργυροι, νεκροὶ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς ζῶσιν.
Ψυχρὰ εἰν' ἡ καρδία των, ψυχρὰ ὡς ἡ χιών.
Οἱ ἄθλιοι! ὡς Τάρταλοι ἐν ὄσῳ ἰούρ διψῶσιν,
Ἴνα σωρεῖοντες θησαυροὺς δι' ἄσωτον νόον.*

*Τὰ τέκνα τῶν συμπολιτῶν ὡς τέκνα θεωρεῖτε,
Καὶ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν ὡς προσφιλεῖ σκοπὸν,
Τὰ τῆς παιδείας ἀγαθὰ ὡς τιμαλφῆ καρπὸν,
Αὐτὰ πολῖται ἀγαθοὶ, αὐτὰ καλλιεργεῖτε.*

*Εὐγνωμοσύνης δάκρυα ὑπερ ὑμῶν θὰ χύρουν,
Θὰ σὰς ἠδύρουν αἱ εὐχαὶ πτωχῶν τὴν ἀκοήν.
Ναί, τὰ ὀνόματα ἡμῶν ἀγαπητὰ θὰ μέλουν,
Καὶ στέφανον θὰ λάβετε σὴν μέλλουσαν ζωὴν.*

La nuit est ton séjour, l'honneur est ton domaine, | To crueles igar éunpa gpaons igor deicos.
 L'aigle, roi du désert, dédaigne ainsi la plaine. | To igpuéraf áelos bir gno if vifera é gicus.
 Lamartine. | Napaglivos.